

Siljan kommune

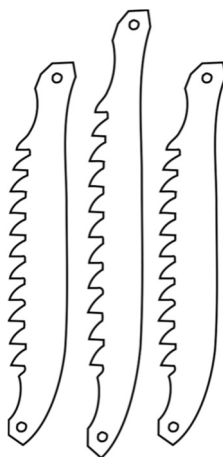
Budsjett 2026

Kommunestyrets vedtak 16. desember 2025

Forsidefoto:

Visit Telemark

Budsjett 2026

Innledning	2
Mål og premisser	4
Investering	6
Drift	7
Politikk og administrasjon	7
NAV	9
Oppvekst	11
Helse.....	20
Samfunn	28
Oppstillinger av oversikter	32
Noter	37

Innledning

Budsjett 2026 tar utgangspunkt i Økonomiplan 2026-29¹. Her ble de strategiske valgene tatt, og det henvises til kommentarene i økonomiplanen for å få belyst de langsiktige virkningene som budsjettet bygger på. Økonomiplanen innarbeider ikke driftstiltak under 100 000 kroner, slik at disse vil framstå som nye i budsjettdokumentet.

Budsjettet er utarbeidet etter Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. fastsatt 7. juni 2019 nr. 714 med hjemmel i kommuneloven, og tilfredsstiller de formalkrav som stilles.

Det er et nasjonalt uttalt mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat på 0,13 %, viser at kommunen fortsatt er i en krevende økonomisk situasjon. Netto driftsresultat for budsjett 2025 var 0,91 % og årsregnskap 2024 viste et netto driftsresultat på -2,95 %. På grunn av den krevende situasjonen på drift legges det ikke opp til å overføre mer til investeringsregnskapet enn det som er forventet egenkapitalinnskudd i KLP.

Det er budsjettert med 11,2 millioner kroner i investeringsbudsjettet fra ubundne investeringsfond og 13,06 millioner kroner finansiert fra lånemidler. I tillegg vil investeringsprosjektene gi en mva.-kompensasjon på 3,65 millioner kroner. Totalt er investeringsbudsjettet på 28,560 millioner kroner inkludert 650 000 kroner i egenkapitalinnskudd KLP og tilskudd på 1,66 millioner kroner til Siljan kirke.

Det legges altså opp til et låneopptak på 8 millioner kroner til investeringsprosjekter innen vann og avløp og 5,06 millioner kroner til andre formål. Låneopptak som er vedtatt tidligere, men ikke tatt opp kan tas opp i henhold til budsjettjusteringssak for investeringsbudsjett som behandles i desember 2025. Det budsjetteres med låneopptak fra Husbanken på inntil 4 millioner kroner i 2026 i henhold til plan for sosial boligpolitikk.²

Kommunens driftsinntekter

Den kommunale deflatoren³ er beregnet til 3,5 % i 2026.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet utenom skatt er 7,9 % høyere enn budsjett 2025. Dette skyldes den generelle veksten som regjeringen legger til grunn, men endringer i demografien påvirker også kostnadsnøkklene som styrer beregningen av rammetilskudd i inntektssystemet. For 2025 fikk kommunen en tilleggsbevilgning i revidert statsbudsjett på 2,937 millioner kroner. Statsforvalteren har i tillegg også for 2026 bevilget 0,3 millioner kroner i skjønnsmidler til Siljan kommune i den ordinære tildelingen for 2026. Dette er for å kompensere noe for utgifter kommunen har til ressurskrevende tjenester som ikke blir fanget opp av inntektssystemet eller kompensert gjennom ordningen.

Skatt på inntekt og formue og eiendomsskatt

Budsjett for skatteinntekt i 2026 er 93,7 millioner kroner. Skatteinntekten i Siljan er 88,1 % av landsgjennomsnittet og inntektsutjevnen tilskudd er budsjettert til 7,9 millioner kroner. Siljan kommunes skatteinntekter er forventet å utvikle seg som landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen er

¹ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 17. juni 2025 i sak 26/2025.

² Vedtatt i Siljan kommunestyre den 15. desember 2020 i sak 65/2020.

³ Veid samlet prisendring i kommunesektoren i prosent fra året før. I deflatoren inngår endringer i lønnskostnader, produktinnsats og bruttoinvesteringer. Deflatoren benyttes av Finansdepartementet og TBU ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter.

derfor budsjettert med en svak økning fra 2025. Tallene er beregnet av KS i deres prognosemodell basert på SSB sitt middelalternativ for framskrivning av folketall og gjennomsnittsnivået for skatt i siste tre skatteår per innbygger i kommunen. Det medfører en viss usikkerhet i disse beregningene.

Anslaget på frie inntekter (skatt og rammetilskudd) i regjerings forslag innebærer en vekst for Siljan kommune fra 2024 til 2026 på 4,4 %. I samme periode er anslått landsgjennomsnittlig vekst på 4,1 %. Kommunal deflator for 2026 er beregnet til 3,5 %, hvorav 4,0 % på lønn og 2,8 % på pris.

Skattøren for 2026 er foreslått til 11,35 mot 12,75 i 2025. Den kommunale formuesskattesatsen settes til 0,350 % for 2026 mot 0,525 % i 2025. Skatteinntektsandelen er fortsatt 40 prosent av kommunesektorens samlede inntekter i 2026.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2026:

§3. Eigedomsskatt skrivas ut på a) faste eigedomar i heile kommunen. Kommunen benytter formuesgrunnlag i henhold til eigedomsskattelova § 8 C-1. Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer opprettholdes på 7 promille (esktl. § 13). For bolig- og fritidseiendommer settes satsen til 4 promille. (esktl. § 12). Dette følger også eigedomsskattelova § 11, andre punktum.

I medhold av eigedomsskattelova § 7 fritas bygninger i tråd med vedlagte liste. Nyoppført bygning som helt eller delvis brukes som bolig fritas etter eiendomsskatteloven § 7 bokstav c i 2 år i påvente av mottatt formuesgrunnlag fra skattemyndighetene. Eiendomsskatten skal betales i fire terminer eller tolv terminer etter avtale. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter.

Utskriving av eiendomsskatt gir en anslått inntekt på 10,7 millioner kroner i 2026.

Gebyrer og brukerbetalinger

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og vil bli justert i budsjett som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene og for å avvikle opparbeidede fond. Gebyrene vil reguleres i henhold til dette. Det pågår et rehabiliteringsarbeid på VA-anlegget og dette vil vises i de kommunale gebyrene i årene fremover. Utgifter til lån til disse prosjektene inkluderes i gebyrene.

Barnehagesatser og satser innen helse justeres etter vedtatt nasjonal makspris. VAR-avgiftene justeres for å opprettholde selvkostprinsippet. Øvrige betalingssatser justeres for ordinær prisvekst. Se notene for nærmere informasjon om satser og avgifter.

Dekningsgraden for de kommunale avgiftene (gebyrene) justert for bruk av fond er 100 %.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag to tredjedeler av kommunens driftsutgifter. Det er korrigert for kjente lønnsøkninger i denne planen, og det forventes at lønnsutviklingen i kommunen følger lønnsutviklingen i kommunal sektor for perioden som ikke er justert. Det er lagt inn en pott for dette lønnsoppgjøret.

Siljan kommune budsjetterer pensjonsutgifter, premieavvik og tilhørende amortisering av premieavvik etter budsjett fra KLP og SPK. For 2026 gir budsjettanslaget fra KLP en høy pensjonspremie fordelt på

avdelingene og et høyt premieavvik som blir inntektsført i 2025. Dette premieavviket amortiseres over syv år og det vil dermed påkomme en høy utgift til dette i årene fremover.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁴. Det er lagt inn en forventet avkastning lavere enn kommunalbankens budsjettrente på midler som ikke står på «høyrentekonto» og som har egen renteavtale. Denne er hensyntatt for fondsmidler som er plassert på denne kontoen. Styringsrenten har i 2025 gått ned og det signaliseres at den skal videre ned i 2026, men de siste signalene viser at nedgangen blir mindre og vil ta lengre tid enn tidligere signalisert Kommunens låneportefølje er sammensatt i henhold til vedtatt finans- og gjeldsreglement⁵.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges i budsjettet opp til et netto driftsresultat som ikke er bærekraftig over tid. Dette er etter at driften er justert ned til et meget nøkternt nivå med fokus på lovpålagte oppgaver, og det er et redusert tjenestetilbud.

Mål og premisser

Budsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og de mål og premisser som budsjettet bygger på⁶. Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi⁷. Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjettrammen.

Siljan kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at disse vil være betydelig lavere i budsjettperioden.

Finansielle måltall på lang sikt⁸

- a) Netto driftsresultat 0,5 % av driftsinntektene.
- b) Disposisjonsfond minimum 5 % av driftsinntekten.
- c) Netto lånegjeld 70 % av driftsinntektene eller lavere.

Finansielle måltall i budsjettperioden

- a) Netto driftsresultat 0,1 % av driftsinntektene
- b) Disposisjonsfond 7 % av driftsinntekten
- c) Netto lånegjeld 60 % av driftsinntektene

⁴ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

⁵ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

⁶ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-4.

⁷ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-2.

⁸ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 17. juni 2025 i sak 26/2025.

Premisser⁹

FNs bærekraftsmål¹⁰ ligger som grunnleggende premiss for hele kommunens drift.

- a) Gjennom godt og riktig tjenestetilbud øke Siljans befolkning med 1 %
- b) Rapportere årlig på oppfølgingen av FNs bærekraftsmål
- c) Gjennomføre en kontinuerlig digitalisering for å effektivisere tjenesteproduksjonen til innbyggerne og næringslivet
- d) Ivareta informasjonsbehovet til kommunens innbyggere og arbeidstakere ved å ha fokus på god, oppdatert og riktig informasjon i alle kommunens kanaler
- e) Sørge for kapasitet til å håndtere uforutsette og alvorlige hendelser ved å ha et fungerende beredskapsarbeid med utarbeidede rutiner, gjennomføring av øvelser og god kommunikasjon
- f) Sørge for ivaretagelse av personvern i alle kommunes forhold, både internt og eksternt, ved å ha gode rutiner og systemer
- g) Ivareta arbeidstakere i alle perioder av arbeidslivet ved god ledelse og et godt arbeidsmiljø
- h) Risikovurdere sårbarheten med få ansatte innen tjenesteområdene
- i) Gi lovpålagte tjenester innen sosialtjenesten
- j) Gi lovpålagte tjenester innen barnehage, skole og barnevern
- k) Fokus på forebyggende arbeid ved å videreføre forebyggende tjenester for å understøtte barnevernsreformen
- l) Gi lovpålagte tjenester innen helse og omsorg
- m) Beregne gebyr innen selvkostområdene til 100 % dekning
- n) Følge nasjonale føringer med miljøvennlig anskaffelser og bærekraftig utvikling av kommunen
- o) Ha attraktive byggeklare boligtomter til enhver tid
- p) Sørge for kvalitet, bærekraft og videre generasjoner ved å bygge ut og rehabilitere VA-nettet
- q) Sørge for kvalitet og miljøvern ved å utføre lovpålagte tilsyn
- r) Utvikle et attraktivt botilbud i Siljan sentrum med leiligheter og bibliotek
- s) Tilrettelegge for målrettet etablering av ny næringsvirksomhet

Innbyggerne i sentrum

Siljan kommunes visjon i kommuneplanens samfunnsdel¹¹ er:

Trygg, levende, inkluderende

Utav visjonen er det utledet følgende hovedmålsettinger

- a) Rett hjelp til rett tid, og skape trygghet i alle livssituasjoner
- b) Aktiviteter for alle aldersgrupper
- c) Alle skal føle seg hjemme i Siljan

⁹ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 17. juni 2025 i sak 26/2025.

¹⁰ FNs bærekraftsmål - <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

¹¹ Vedtatt i Siljan kommunestyre den 17. desember 2024 i sak 76/2024.

Investering

Investeringsprosjektene er finansiert ved låneopptak, bruk av ubundne investeringsfond, overføring fra drift (disposisjonsfond) og mva-refusjon. Totalt budsjett for investeringsprosjekter i 2026 er 28,560 millioner kroner, inkludert 650 000 kroner til egenkapitaltilskudd KLP og 1,660 millioner i tilskudd til Siljan kirke. I tillegg kommer investeringsprosjekter som overføres ved utgangen av 2025. Kommunen har 4 millioner kroner til videre utlån som Startlån og budsjetterer 300 000 kroner i avdrag på startlån.

Programvare og ikt

Innføring av programvare i ITG er avsatt med 200 000 kroner.

IKT-utvikling i grunnskole og barnehage budsjetteres i henhold til plan med 650 000 kroner. Det er innført elev-PCer på ungdomstrinnet, dette utvides også til mellomtrinnet i barneskolen. Det er utarbeidet en rulleringsplan for innkjøp og fornying av elev PCer og ansatte PCer i skole og barnehage for 10 år fram i tid, samt annet vedlikehold av skjermer og Smart Board.

I henhold til øknomiplan budsjetteres det med 200 000 kroner til velferdsteknologi innen helse.

Kjøp av aksjer og andeler

Egenkapitaltilskudd til KLP for både fellesordningen og sykepleiere estimeres til 650 000 kroner.

Startlån

I henhold til vedtatte plan for sosial boligpolitikk kan det tas opp lån til videre utlån på 4 millioner kroner. Denne summen justeres for ubrukte lånemidler. I 2025 er det innvilget 4,845 millioner kroner i startlån og det foreslås at det tas opp inntil 4 millioner kroner i 2026 i lån fra Husbanken til videre utlån etter vurdering.

Siljan kirke

Det budsjetteres med 1 660 000 kroner til rehabiliteringsprosjekt Siljan kirke. Prosjektet inkluderer kirkens klimaskall (vegger, tak, vinduer, dører, fundament m.m.) samt bygging av rampe og rehabilitering av hovedtrappa.

Siljan skole

Det budsjetteres med 200 000 kroner til nytt låssystem på Siljan skole.

Ny elektronisk pasientjournal

Det er budsjettert 2 050 000 kroner til nytt EPJ system.

Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak

Det budsjetteres med 950 000 kroner til sikringstiltak på adkomstvei Mølleåsen 1-3.

Sentrumsbygg

Det er i øknomiplanen satt av 14 millioner kroner til leilighetsbygg med bibliotek i sentrum. Dette finansieres med bruk av ubundet investeringsfond.

Sanering og fornying av vann- og avløpsledningsnett

Det er igangsatt arbeide med en Hovedplan for vann og avløp og en saneringsplan for vann- og avløpsledningene. Hovedplanen vil se på muligheten for å knytte til flere eksisterende boliger til vann- og

avløpsanlegget og saneringsplanen har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i avløpsledningene og skifte ut gamle og dårlige vannledninger. Et svært viktig tiltak for å sikre vannforsyningen vil være å opprette et robust ringledningssystem.

Det budsjetteres med 3,7 millioner kroner for vann, 3,7 millioner kroner for avløp og 0,5 millioner til tak høydebasseng i 2026 i henhold til plan.

Sonevannmålere

I tillegg er det budsjetteres 100 000 kroner til sonevannmålere.

Se nærmere beskrivelse av prosjektene under de respektive avdelinger.

Drift

Avdelingens budsjettforslag er innrettet for å yte et faglig forsvarlig tjenestetilbud ut fra kommunens økonomiske ressurser.

Lånegjelden er budsjettert til 163,5 millioner kroner med en vektet gjennomsnittrente på 4,54 % per oktober 2025. Rentenivået forventes fortsatt å gå noe ned og det er budsjettert en reduksjon i renteutgifter i 2026 på 946 000 kroner fra budsjett 2025. Budsjetterte låneopptak på 13,06 millioner kroner er lagt inn som løpende lån med rente estimert til 4,6 % rente. Det gjøres en vurdering på refinansierings-tidspunktet hvilken type lån som skal tas opp. Finansdepartementets krav og strategier er fulgt i gjeldende reglement.

Politikk og administrasjon

Lønnsoppgjøret for 2025 forventes å ha en økonomisk ramme på 4,0 %. KS anslår et overheng på 1,0 %. Tilleggsbevilgningskontoen for lønnsbevilgninger beregnet til 2,6 millioner kroner.

Videooverføring fra kommunestyret avvikles.

Det er budsjettert med midler til revisjon, kontrollutvalg og forvaltningsrevisjon i henhold til vedtak fra kontrollutvalget.

Stillingsressursen til hovedverneombudet på 20 % framkommer på Servicekontoret.

Det er et økende beredskapsfokus i organisasjonen. Stillingsressursen for beredskap fortsetter på 20 %. ROS analysene oppdateres i 2026.

Interkommunalt samarbeid om administrative funksjoner

Kommunedirektørkollegiet har startet en utredning for å få belyst hvorvidt kommunene gjennom samarbeid kan få til kostnadsbesparelser og en mer effektiv ressursbruk, tilstrekkelig robuste fagmiljøer, samtidig som man ivaretar kvalitet. Et premiss for utredningsarbeidet er at selv om analysene skulle vise at et interkommunalt samarbeid er hensiktsmessig, skal dette ikke innebære en sentralisering eller samlokalisering av alle funksjoner. Arbeidsplasser skal kunne opprettholdes i den enkelte kommune, gjennom en desentralisert modell for organisering. Følgende administrative funksjoner vil omfattes: Regnskap, Lønn og Dokumentsenter (arkiv).

IT Grenland (ITG)

Vertskommunesamarbeidet ITG ivaretar utvikling og driften av datatjenester for Skien, Bamble, Drangedal og Siljan. Tjenesteomfanget er økende, og avtalen prisjusteres og videreføres. Det gjøres nødvendige anskaffelser av ulike moduler til fagsystemer i forbindelse med kommunens digitale utvikling. Dette er estimert og innarbeidet i budsjettet. Det er en økning i kostnader til digitale systemer. Kommunen skal øke og systematisere bruken av kunstig intelligens i sine tjenester og arbeidsprosesser.

Kjøp fra andre kommuner og fra IKS legges til 1209 Fellesfunksjoner. Da vil utgiftene til disse fordeles ut på de ulike avdelingene ved årets slutt.

HR

Antall lærlingplasser er redusert fra 3 i 2025 til 1 i 2026. Dette gir en innsparing på 500.000 kroner.

Midler til kompetanseheving innen HR er redusert med 50.000 kroner sammenlignet med fjoråret. Arbeidet med en systematisk og planmessig gjennomgang av kompetansehevingsbehovet i kommunen fortsetter.

Det utredes hvordan man skal klare å få ned sykefraværet i 2026. Utredningen bør komme med klare målsettinger og klarte planer for hvordan dette skal jobbes med i 2026. Politisk ønskes det et mål om reduksjon på minimum 2 % i løpet av 2026.

Næringsarbeidet

Inkludert i næringstilskuddet er bidraget til Siljan næringsforening på kr 20 000 og rammeavtalen med Visit Telemark for reiselivstjenester. Kommunen har ikke ansatt egen næringskonsulent, og det kjøpes derfor rådgivningstjenester tilsvarende 120 000 kroner inkl. mva. Fra 2026 er det innarbeidet at tjenestekjøpet finansieres ved bruk av næringsfondet. Siljan kommunes andel til varige næringstiltak i Grenlandssamarbeidet IPR er 29 000 kroner.

Trossamfunn

Det foreslås kommunale rammeoverføringer på 2 928 000 kroner til Siljan sokn for 2026. Dette er en nedgang på 10 000 kroner fra 2025.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2025 til budsjett 2026 innen Politikk og Administrasjon.

Funksjon	Administrasjon og politikk	Endring 2026
1000	Tilleggsbevilgning lønn	-200 000
1000	Ordinær tilleggsbevilgning	-100 000
1000	Reduksjon til 6 utvalgsmøter årlig	-60 000
1000	Videooverføring av kommunestyret	-45 000
1100	Revisjonstjenester	26 000
1001	Ordfører er redusert til 90 %	-56 000
1205	Kompetanse	-50 000
1208	Lærlinger	-500 000
1209	Programvare elæring og eiendom	-75 000
1209	Konsulentttjenester	-100 000
3250	Næringskonsulent (bruk næringsfond)	-120 000

NAV

De langsiktige og overordnede føringene for Nav er nedfelt i en langtidsplan som bygger på Nav sin virksomhetsstrategi:

- a) Gi mennesker muligheter
- b) Tydelig, til stede og løsningsdyktig

De kommunale tjenestene i Nav Siljan består av økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgivning, kvalifiseringsprogrammet, midlertidig botilbud, kvalifisering og integrering av flyktninger.

Dette skal NAV oppnå

Overordnede mål ligger fast:

- a) Flere i arbeid
- b) Bedre brukermøter
- c) Pålitelig forvaltning

De prioriterte målgruppene er:

- a) Personer som kommer inn under ungdomsgarantien
- b) Innvandrere fra land utenfor EØS
- c) Langtidsledige
- d) Personer med nedsatt arbeidsevne

Innenfor disse målgruppene er brukere under 30 år særskilt prioritert.

Organisering

Nav Siljan har tre faste veiledere, hvorav to er statlig ansatte og en er kommunalt ansatt. Lønnskostnadene deles etter en fordelingsnøkkel som er skriftliggjort i driftsavtalen. Det overordnede ansvaret for kontoret ligger hos Nav-leder. Avdelingsleder fra har personalansvaret. Begge har sitt ansettelsesforhold i Nav Skien.

Tjenestene

Økonomisk sosialhjelp

Økonomisk sosialhjelp skal sikre at alle har nok midler til et forsvarlig livsopphold. Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig inntektssikring. Nav Siljan jobber tett på brukere som trenger bistand i form av sosialhjelp. Målet er å få flere sosialhjelpsmottakere ut i arbeid og aktivitet, eller å få dem avklart til rettigheter på statlige ytelser. Siljan, i likhet med de aller fleste kommuner i Norge, opplevde en stor økning på utbetalinger til økonomisk sosialhjelp fra 2022 til 2023. Økningen var på 28 prosent. Fra 2024 og i 2025 ser vi derimot en nedgang på utbetalingene. Det er vanskelig å spå den videre utviklingen, og svingningene har vist seg å være store.

Økonomisk rådgivning

Nav Siljan tilbyr økonomisk rådgivning og veiledning til kommunens innbyggere. Målet med økonomisk rådgivning er å hjelpe til med å få kontroll og styring over privatøkonomien og nedbetale gjeld.

Rådgivningen kan også være forebyggende, ved å gi råd og veiledning om hvordan planlegge og håndtere økonomien.

Bosetting og integrering av flyktninger

Siljan kommune har tatt imot 3 flyktninger i 2025. Kommunen skal ikke bosette flere flyktninger i 2025, og heller ikke bosette i 2026.^{12 13} Anmodningsnivået som opprinnelig var 10 flyktninger i 2025, opplevdes som høyt. Alle ukrainske flyktninger som har rett til introduksjonsprogrammet, starter raskt etter bosetting, og det er 3 deltakere på introduksjonsprogrammet pr. 1. november 2025. Nav Siljan er i dialog med KIE, i Skien kommune, for å samarbeide om videre introduksjonsprogram. De ukrainske barna begynner raskt i skole eller barnehage etter at de har blitt bosatt i kommunen.

Både tidligere og nåværende deltakere på introduksjonsprogrammet får tett og individuell oppfølging av Nav Siljan. Det er stort fokus på den arbeidsrettede delen i programmet, samt avklare flyktingenes helsesituasjon, lære dem norsk og gi dem erfaring med norsk arbeidsliv. Målet er at de ukrainske flyktingene skal komme raskt i arbeid og kunne forsørge seg selv innen kort tid. Det må likevel forventes at sosialutgiftene vil øke, da det er ulike individuelle faktorer som påvirker hvor raskt de kommer i arbeid og om de jobber fulltid eller deltid.

Kvalifiseringsprogrammet

Formålet med kvalifiseringsprogrammet med tilhørende kvalifiseringsstønad er å bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid. Tilbudet skal gis til personer som vurderes å ha en mulighet for å komme i arbeid gjennom tettere og mer forpliktende bistand og oppfølging.

Kvalifiseringsprogrammet retter seg mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Dette handler i stor grad om personer som uten et slikt program ville vært avhengige av økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde over lengre perioder. Nav Siljan vurderer fortløpende deltakere til kvalifiseringsprogrammet. Deltakelse i programmet er en rettighet for søkere som vurderes å oppfylle vilkårene.

Utfordringsbildet

Det underliggende behovet for sosiale tjenester påvirkes i stor grad av forhold som er utenfor Nav og kommunens påvirkningsmulighet. Det er knyttet stor usikkerhet til den videre utviklingen. Momenter som påvirker utgiftene til de kommunale tjenestene:

- a) Generelt økte leve- og bokostnader. Kan ha en etterslepende effekt på mange utsatte husholdninger.
- b) Renteutviklingen har mye å si for utsatte husholdninger, som både leier og eier bolig.
- c) Statlige stønader har ikke holdt tritt med prisutviklingen i samfunnet. Flere som kan ha behov for supplerende sosialhjelp.
- d) Økt arbeidsledighet kan føre til økt press på tjenestene til Nav Siljan.
- e) Utviklingen av nyankomne flyktninger påvirker i stor grad de sosiale tjenestene.
- f) Nav Siljan opplever større svingninger i utbetalinger av økonomisk sosialhjelp sammenlignet med større kommuner. Små endringer i antall mottakere kan få store utslag på utbetalingene til denne stønaden.

¹² Vedtatt i Siljan kommunestyre den 14. oktober 205 i sak.34/2025.

¹³ Brev fra Brev fra Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDi) 10. november 2025.

Ved siden av at flere vil kunne få behov for sosialhjelp og at stønadsbehovet blir høyere, vil flere av disse utviklingstrekkene kunne øke behovet for råd og veiledningsbistand fra Nav.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2025 til budsjett 2026 innen NAV.

Funksjon	NAV	Endring 2026
2423	NAV-kontor	-100 000
2750	Introstonad	-2 200 000
2760	Kvalifiseringsordningen	-500 000
2810	Bidrag sosial omsorg	-100 000
2811	Økonomisk sosialhjelp til flyktninger	100 000

Oppvekst

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på Tunet (IPT), voksenopplæring, kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barneverntjeneste.

Mål for avdelingen

Siljan – trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter, i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Oppvekstavdelingens overordnede visjon er: Vi oppmuntrer barn og unge til selvrespekt og respekt for andre. Vi setter pris på gode resultater, men framfor alt roser vi helhjertet innsats, vilje til å forbedre seg gjennom nye utfordringer, og styrke til å tåle skuffelser og tilbakeslag. Barn og unge skal få en mulighet til å oppdage at det å være åpen og nysgjerrig er de viktigste vilkårene for å utvikle kritisk tenking og selvinnsikt. All kunnskap starter der. Det skapes læringssituasjoner som gir barn og unge lyst til å strekke seg etter nye mål. Vi oppdager tidlig de som av ulike grunner faller utenfor. Vi viser at de kan stole på oss ved å gi dem den støtten de trenger inntil de kan stå på egne bein. Vi bygger alt vårt arbeid på disse verdiene:

Barnets beste, Respekt og raushet, og Mot

Et trygt oppvekstmiljø handler om psykisk helse, sosial tilhørighet, muligheter for mestring og utvikling, og tilgang til gode tjenester. Forebyggende arbeid reduserer behovet for kostbare tiltak senere i livet. Tidlig innsats i barnehage, skole, fritidstilbud og helsetjenester bidrar til å fange opp utfordringer før de utvikler seg til større problemer. Dette er ikke bare god samfunnsøkonomi – det er også god menneskelig omsorg.

I lys av en aldrende befolkning og økende press på velferdstjenestene, er det avgjørende at kommunen lykkes med å tiltrekke og beholde unge familier. Et attraktivt oppvekstmiljø er en viktig faktor for bosetting, og dermed for å opprettholde et bærekraftig befolkningsgrunnlag. Å satse på barn og unge er derfor ikke bare en investering i enkeltmenneskers livskvalitet – det er en investering i hele kommunens fremtid. Kommunens evne til å møte demografiutfordringene henger tett sammen med hvordan vi ivaretar og utvikler våre yngste innbyggere.

Når barn og unge får vokse opp i trygge, inkluderende og utviklende omgivelser, legger vi grunnlaget for robuste voksne som kan bidra til samfunnet – både sosialt og økonomisk. Å satse på barn og unge er den mest langsiktige og bærekraftige strategien vi har for å møte fremtidens utfordringer – også her i Siljan.

Siljan kommune leverer gode tjenester med høy kvalitet på oppvekstområdet. Endringen i budsjettet 2026 for avdeling oppvekst er store. Det er lagt inn kutt på over 4 000 000 kroner. Det vil påvirke tjenestetilbudet i avdeling oppvekst.

Kulturskolen

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elevene, samt tilpasse aktivitetsinnholdet til den enkelte elev.

Siljan er den kommunen i fylket med lavest netto driftsutgifter til kommunal kulturskole. Siljan kommune ønsker via kulturskolen å gi varierte undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunstfag til barn og ungdom i Siljan. Kulturskolen ønsker å kunne bidra til gode oppvekstsvilkår for barn og unge, og gi elevene meningsfylte og stimulerende aktiviteter som gir både faglig og sosial utvikling. Et godt kulturskoletilbud gir gevinster både samfunnsmessig, og for enkeltmennesket. Studier viser også at det er viktig med tanke på forebyggende arbeid. Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven kapittel 26 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoletilbud.

Kulturskolen i Siljan har 0,93 % fordelt på 3 ansatte. Dette inkluderer 0,26 % leder. Det er 28 elever ved kulturskolen. På ventelisten er det 8 søkere. Det er et ønske om å øke stillingsressursen med 15 %. Det er ikke funnet rom for dette i budsjettet.

Kulturskolen videreføres på sammen nivå.

Voksenopplæringa

Etter vedtak i kommunestyret oktober 2025 om å ikke ta imot flere flyktninger avvikles voksenopplæringen i Siljan med virkning fra 1. januar 2026. Det er kun en deltaker igjen på introduksjonsprogrammet. Det kjøpes skoleplass ved KIE i Skien for denne deltakeren.

Voksenopplæring reduseres med kr. 1.385.000 kroner.

Barnehage

Siljan kommune har to kommunale barnehager: Loppedåpan og Sagaenga. Den største utfordringen for barnehagene er samtidig et gledelig faktum – barnetallet har økt fem år på rad. Dette har ført til få ledige plasser: Friluftsavdelingen i Loppedåpan har én ledig plass, mens Sagaenga har fire, dette er alle plasser for store barn.

Siljan kommune oppfyller både bemanningsnormen og pedagognormen. Voksensettetheten er på nivå med fylket, men noe lavere enn sammenligningsgruppen. Kostnadene per innbygger i alderen 1–5 år ligger ca. 30 000 kroner over sammenligningsgruppen, hovedsakelig fordi kommunen oppfyller pedagognormen. Alle pedagoger er kvalifiserte, og øvrige ansatte i grunnbemanningen har fagbrev i barne- og ungdomsarbeid.

Høsten 2025 ble ny vognstall og personalavdeling påbegynt i Loppedåpan – et viktig og positivt løft.

Barnehagen ble bygget i 1987, og lokalene bærer preg av slitasje. Inventar og innredning er fra byggeåret, og det er stort behov for renovering. Barnegruppen har endret seg fra mange deltidsplasser til hovedsakelig 100 % plasser, noe som har gjort garderobene for små.

Begge barnehagene opererer litt over minimumsnormer. Med en åpningstid på 9 timer og 45 minutter daglig, oppfylles ikke bemanningsnormen i 2 timer og 15 minutter hver dag – tilsvarende 11,5 timer per uke per avdeling. Totalt mangler barnehagene tre årsverk for å oppfylle normen hele dagen. I tillegg skal pedagogene ha fire timer plantid per uke, noe som utgjør 56 timer eller 1,5 årsverk. Slitasjen på ansatte er stor, og langtidsfraværet øker. Det er svært vanskelig å få tak i vikarer, og bemanningen økes med kr. 60.000.

Våren 2025 startet et forsøk med «lekevenn» hvor ungdomsskoleelever er fritidskontakter. Ordningen fortsetter i 2026.

Fra august 2025 ble det etablert bemanningspooler i begge barnehager. Målet er å sikre stabile medarbeidere, redusere bruk av vikarbyråer og avhengighet av ringevikarer. Poolene dekker korttids- og langtidsfravær innenfor stipulert sykelønnsrefusjon. Loppedåpan har fått en pool på 200 %, og Sagaenga 120 %. Ordningen er utarbeidet i samarbeid med tillitsvalgte. Bemanningspoolen er finansiert ved bruk av sykelønnsrefusjon og statstilskudd.

Fra 1. august 2025 ble maksprisen for foreldrebetaling redusert til 1 200 kroner per måned. Staten kompenserer for inntektsbortfallet. Reduksjonen påvirker også retten til gratis kjernetid, og det er lagt inn et kutt på 250 000 kroner. Dette vil ikke påvirke tjenestetilbudet – alle med rett til gratis kjernetid vil fortsatt få tilbudet.

Fra 1. august 2026 avvikles ordningen med morsmålsassistent, da barna med behov for dette går over i skolen. Det er også besluttet å redusere midler til kurs og kompetanse med 30 000 kroner, noe som vil påvirke ansattes mulighet til etter- og videreutdanning og i Loppedåpan reduserer midler til lekemateriell med 50 000 kroner.

Gratis kjernetid reduserer med kr. 250.000.

Økning i bemanning i barnehagene med kr. 60.000

Økning til lekeressurs i barnehagene med kr. 60.000

Avvikling av 40 % morsmålsassistent med kr. 100 000.

Reduksjon i kompetanseheving med kr. 30 000.

Reduksjon i lekemateriell med kr. 50.000.

Styrket barnehage

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det, jf. § 31 i Barnehageloven. Kommunen har også ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen, jf. § 37.

Formålet med disse bestemmelsene er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring. Målet er å ruste barnet bedre til skolestart og avhjelpe utfordringer på et tidlig tidspunkt. Hjelpen kan omfatte støtte til språklig, sosial og motorisk utvikling – områder som er avgjørende for barnets trivsel og helhetlige utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn med behov for ekstra støtte får nødvendig sosial, pedagogisk og fysisk tilrettelegging tidlig. Inkludering handler om å legge til rette for sosial deltakelse for alle barn, og leken er den viktigste arenaen for sosial utvikling. Gjennom lek utvikler barna både individuelle ferdigheter og fellesskap.

Forskning viser at barn som har gått i barnehage, også de med behov for ekstra støtte, presterer bedre ved skolestart enn barn som ikke har gått i barnehage. Dette gjelder særlig grunnleggende ferdigheter, men også faglige prestasjoner.

Siljan kommune har de siste årene hatt et sterkt fokus på tidlig innsats. Alle ansatte har fått kompetanseheving, og BTI-modellen (Bedre Tverrfaglig Innsats) er sentral i dette arbeidet. Det har vært en økning i behovet for spesialpedagogisk hjelp før skolealder, samtidig som flere barn har adferdsutfordringer. Det er et ønske om å jobbe tettere opp mot disse barna, men det er ikke økonomisk rom for dette.

Barnehagemyndigheten

§ 10 i barnehageloven beskriver barnehagemyndighetens ansvar: Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter. Barnehagemyndigheten ble i 2022 overført fra oppvekstavdelingen til stab under kommunedirektøren. Dette for å tilfredsstille de nasjonale kravene om at barnehageeier ikke kan ha ansvar for barnehagemyndigheten.

Det er i budsjett 2026 lagt inn et kutt på 200 000 kroner for barn i private barnehager andre kommune. Det er nå kun budsjett til 1 barn i private barnehager. Det er ikke mulig å forskuttere hvor stor dette behovet vil være da dette er en rettighet foresatte har.

Reduksjon i betaling til andre kommuner med kr. 200.000.

Grunnskole

Grunnskolene i Siljan holder høy kvalitet, med kvalifiserte lærere i alle fag. Elevenes tilbakemeldinger viser at de trives og opplever trygghet i skolehverdagen. Likevel har skolen over tid måttet redusere flere årsverk. Med de foreslåtte kuttene i budsjettet for 2026, står kommunen ved et kritisk veiskille: ytterligere reduksjoner vil gå direkte ut over kvaliteten på tilbudet til elevene.

Skolen har to hovedoppdrag: å gi faglig kunnskap og å støtte elevenes sosiale og personlige utvikling. Etter fagfornyelsen i 2020 er det tydeligere enn noen gang at skolen skal være identitetsdannende og bidra til livsmestring. I Siljan jobbes det systematisk med å skape gode læringsmiljøer og forebygge utfordringer innenfor det ordinære skoletilbudet. De fleste elever får tilpasset opplæring i klasserommet eller i mindre grupper – svært få har én-til-én-undervisning.

Ved Siljan ungdomsskole er det allerede tidligere år gjennomført en reduksjon på 24 undervisningsøkter per uke. Ved Midtbygda skole er det de siste årene redusert med flere årsverk. Dette har svekket muligheten til å dele store elevgrupper og tilpasse undervisningen. Ytterligere kutt i pedagogårsverk er ikke forsvarlig. Det vil og redusere handlingsrommet for å få timeplanene til å gå opp.

I budsjett for 2026 foreslås det kutt i elevrettet arbeid ved Siljan ungdomsskole med 40 % reduksjon i vernepleierstilling .

Vernepleiere er sentrale fagressurser for elever med sammensatte behov. Vernepleiere har særlig kompetanse på utviklingshemming, autismespekterforstyrrelser og psykososiale utfordringer. Uten dem svekkes skolens evne til å gi trygg og faglig forsvarlig støtte til de mest sårbare elevene.

Videre for skolene ligger det inne kutt i midler til kompetanseheving, og kutt i undervisningsmateriell og lærebøker.

Særlig kritisk er kutt i midler til kompetanseheving. Videre- og etterutdanning er avgjørende for å sikre kvaliteten i undervisningen. Når lærere får mulighet til faglig utvikling, styrkes både undervisningspraksis og elevenes læringsutbytte. Kutt i disse mulighetene rammer derfor ikke bare lærerne – det rammer hele skolen.

Skolens innhold og krav endres stadig, og fagfornyelsen har økt behovet for kompetanse i både fag og pedagogikk. Uten jevnlig faglig oppdatering risikerer vi at undervisningen blir utdatert og mindre relevant for elevene. Dette kan svekke elevenes motivasjon, læring og mestring. Lærere som får utvikle seg faglig, opplever større arbeidsglede og står lenger i yrket.

Reduksjon 40 % vernepleier med kr. 330.000.

Reduksjon lærebøker og undervisningsmateriell kr. 25.000.

Reduksjon kompetanseheving kr. 100.000.

Skolefritidsordningen

Oppvekstavdelingen vurderer SFO som en viktig møte- og mestringsarena for barn på 1.- 4. trinn. SFO har i dag 3,8 årsverk inkludert leder. Det er fra 1. august 2025 66 barn i SFO. Ordningen er svært presset både i plass og personale. Det finnes ingen mulighet for innsparing i SFO uten å redusere tilbudet. Det er lovpålagt for en kommune å tilby SFO, men det er ikke en rettighet å få en SFO plass. Pr i dag får alle som ønsker det plass i SFO. Kommunen kan redusere dette tilbudet til f. eks. maks 40 barn. Kommunen anser SFO som et viktig tilbud både til barn og foresatte og ønsker ikke å redusere tilbudet.

Skolefritidsordningen er mer enn et oppholdssted før og etter skoletid – det er en viktig arena for barns utvikling, trivsel og inkludering. I SFO får barn trygg omsorg i et strukturert miljø, noe som gir foreldre nødvendig fleksibilitet i hverdagen.

Gjennom lek, kreative aktiviteter og sosialt samspill utvikler barna ferdigheter som styrker både læring og sosial kompetanse. SFO gir rom for vennskap, samarbeid og mestring – verdifulle erfaringer som ikke alltid får plass i den ordinære skoledagen.

For barn med ulike behov og bakgrunner kan SFO være en nøkkel til inkludering. Her får alle barn mulighet til å delta, uavhengig av språk, funksjonsnivå eller sosiale forhold. Dette bidrar til sosial utjevning og et mer rettferdig oppvekstmiljø.

SFO videreføres på samme nivå som i 2025.

PP- tjenesten

Den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PPT) har en sentral rolle i arbeidet med å sikre at alle barn og elever får et inkluderende og tilpasset opplæringstilbud. PPT bistår barnehager og skoler med

kompetanseutvikling og veiledning, slik at de kan møte barn og unge med særskilte behov på en god og faglig forsvarlig måte.

Siljan PP-tjeneste har 3 ansatte fordelt på 240 % stilling. 50 % leder 150 % rådgiver, 40 % logoped.

En av tjenestens kjerneoppgaver er å vurdere behovet for spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og individuelt tilrettelagt opplæring i skolen. Gjennom sakkyndige vurderinger legger PPT grunnlaget for vedtak som skal sikre at barn og elever får den støtten de har rett på.

PPT arbeider også forebyggende, blant annet gjennom fast tilstedeværelse i barnehager og skoler, og deltakelse i tverrfaglige team og nettverk. Dette gjør det mulig å fange opp utfordringer tidlig og bidra til gode løsninger før problemene vokser seg store.

I tillegg har PPT en viktig funksjon som rådgiver og samarbeidspartner for ansatte i oppvekstsektoren. Tjenesten gir veiledning om tilrettelegging, læringsmiljø og pedagogisk praksis, og bidrar til å styrke kvaliteten i det ordinære tilbudet. Gjennom sitt arbeid er PPT med på å sikre at barn og unge får utvikle seg i trygge og inkluderende omgivelser, med støtte tilpasset deres individuelle behov

PPT videreføres på samme nivå som i 2025.

Barnevern

Barneverntjenesten i Siljan har 5 ansatte fordelt på 450 % stilling, dette inkluderer 60 % ledelse. I tillegg har barneverntjenesten en 20% merkantil tjeneste. En liten barneverntjeneste som Siljan barneverntjeneste er veldig sårbar, og det merkes godt når det blir lengre fravær hos de ansatte. Barneverntjenesten skal følge opp barn med hjelpetiltak, oppfølging av fosterbarn og fosterforeldre, oppfølging av fosterbarn fra andre kommuner bosatt i Siljan, samt saksbehandling knyttet til undersøkelser. Barneverntjenesten skal også følge opp biologiske foreldre til barn hvor kommunen har overtatt omsorgen.

I saker er det ofte to saksbehandlere. Dette er mtp. sikkerheten når ansatte er på hjemmebesøk eller det må gjennomføres kontorsamtaler etter vanlig arbeidstid, samt i komplekse saker.

Barneverntjenesten må styrke kompetansen på fosterhjemsarbeidet, innenfor slekts- og nettverksplassering, samt veiledning og opplæring av fosterhjem. Arbeidet med hjelpetiltak må styrkes og hjelpetiltaksporteføljen må utvides. Tiltak som det tidligere var mulig å søke om fra Bufetat, må kommunen nå ha tilgang på selv. Kommunen må også styrke kompetansen på det forebyggende arbeidet.

Barneverntjenesten i Siljan fikk inn 44 bekymringsmeldinger i 2024, dette er en dobling fra året før. I 2025 har det vært en ytterligere økning. Det er en intensjon om at barnehagen, barneskolen og ungdomsskolen oversender flere bekymringsmeldinger til barneverntjenesten.

Det er lagt inn et kutt på 240 000 kroner for tiltak i hjemmet. Hjelpetiltak i hjemmet er en sentral del av barneverntjenestens arbeid med å støtte familier i krevende livssituasjoner. Tiltakene kan være alt fra råd og veiledning, støttekontakt og besøkshjem, til intensiv familieveiledning og tilsyn. Når muligheten for slike tiltak reduseres, svekkes barnevernets evne til å gi tidlig og tilpasset hjelp – og risikoen for omsorgssvikt og plassering utenfor hjemmet øker.

Forskning viser at hjemmebaserte tiltak kan redusere behovet for akutt plassering av barn, og at de ofte er kostnadseffektive. De gir familier mulighet til å endre og styrke omsorgssituasjonen i trygge omgivelser, og bidrar til å bevare barnets tilknytning til hjem og nærmiljø.

Når slike tiltak kuttes, mister barnevernet et viktig verktøy for forebygging. Det kan føre til at problemer eskalerer før de fanges opp, og at barn må flyttes ut av hjemmet – med store menneskelige og økonomiske kostnader. I tillegg svekkes tilliten mellom familier og barneverntjenesten, og terskelen for å søke hjelp kan bli høyere

I 2025 er det kommet to institusjonsplasseringer, det medfører en veldig økning av utgiftene i barnevernet. Månedlig kostnad for hver av plasseringene er beregnet fra kr. 190.000.

Reduksjon tiltak i hjemmet reduseres med kr. 240.000.

Institusjonsplasseringer øker kr. 3.590.000.

Laget rundt barnet

Et godt oppvekstmiljø skapes gjennom et tett samspill mellom offentlige aktører, familie, nærmiljø og positive krefter i lokalsamfunnet. Å legge til rette for at barn og unge får en god oppvekst er et samfunnsansvar som deles av mange. Gode forhold for å samarbeide er avgjørende for å lykkes.

FNs konvensjon om barnets rettigheter fremhever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som angår barn. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov. Forebyggende innsats er forankret i en rekke lovverk og fordelt på mange offentlige tjenester og aktører. Ansvar er ulikt fordelt. Virksomheter som er rettet mot alle barn og unge er omfattet av et generelt lovverk, men i tillegg er det også særlover som regulerer virksomheten, for eksempel barnevernloven eller helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunene har et ansvar for at barn og unge får gode oppvekstvilkår og for å forebygge psykiske og sosiale problemer. Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø. Skole og barnehage er viktige arenaer for dette arbeidet. Kommunen trenger og målrettede tiltak på tvers av sektorer som retter seg mot individer (barn og unge og deres familie) med høy risiko eller klare tegn på store utfordringer.

Siljan kommune har de siste årene jobbet systematisk med forsterking av gode fellesskapsløsninger, tverrfaglig samarbeid og målrettede tiltak. Alt dette arbeidet er gjort via tilskuddsmidler.

2025 var siste året i prosjektet «Forsterket innsats og samarbeid om inkludering»¹⁵ inn i sitt 3. år. Siljan kommune ble tildelt kr. 2.000.000 i en fireårsperiode fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Likeledes videreføres det arbeidet Siljan kommune har lagt ned i foreldrestøttende programmer. Kommunen har for en treårsperiode (2023 – 2025) fått tilskuddsmidler på 480 000 kroner fra Bufdir. Foreldreveiledning anses som det viktigste forbyggende arbeid en kommune kan drive med.

Målet er å styrke foreldrenes mulighet til å gi barna sine en trygg og god oppvekst. Foreldre og foresatte er kommunens viktigste ressurs i arbeidet med å fremme barns og unges helse og utvikling. Foreldrestøtte handler om å hente ut det potensialet som ligger i enhver forelder, og styrke dette. En viktig del av omsorgsrollen er å gi barna og ungdommen ubetinget kjærlighet, omtanke og omsorg. Kommunen skal gjennom ulike tiltak være med å bidra til å fremme disse kvalitetene hos foreldre og foresatte.

Tidlig innsats og et godt samordnet tjenestetilbud er avgjørende for å gi alle barn og unge en læring som ruster dem for fremtiden. Kommunens ansvar som omhandler folkehelse skal sikre og fremme befolkningens helse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. En god start i livet er et godt grunnlag for videre deltagelse og mestring i arbeids- og samfunnsliv, barn og unges helse og trivsel er derfor en viktig del av denne oppgaven.

Forbyggende arbeid i Siljan består i all hovedsak av tilskudd til drift av mekkegruppa og UKIS. UKIS er en foreldredrevet ungdomsklubb i kommunen og et populært tilbud hvor mellom 50 og 60 ungdommer møtes annenhver fredag. Miljøterapeut ved Siljan ungdomsskole har ansvar for UKIS. Dette har vært en stor suksess og et av de viktigste forebyggende tiltak for barn og unge kommunen har investert i på mange år. Kommunen har i dag 10 – 15 % miljøterapeut knyttet til drift av klubben.

De ni siste årene har Siljan kommune arrangert aktiviteter i skolens ferier. Dette er finansiert med tilskuddsmidler fra Bufdir. Hvert år kan kommunen søke midler i tilskuddsordningen «Tilskudd til inkludering av barn og unge», tidligere «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom». Hovedmålet med tilskuddsordningen er å redusere konsekvensene for barn og unge som vokser opp i vedvarende lavinntektsfamilier. Midlene skal brukes til ferieaktiviteter, og det må organiseres på en slik måte at alle barn og unge har mulighet til inkludering i ferieaktiviteter sammen med samaldergruppen. Tilskuddsmidlene fra Bufdir er blitt svært reduserte de siste årene. For 2025 har Siljan kommune gått i samarbeid med frivilligsentralen i søknad om nye midler til dette.

Nasjonale satsinger

Barnevernreformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.

I folkehelseloven understrekes det at kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Velferdstjenesteloven krever samordning og samarbeid rundt alle barn og familier med særlige utfordringer.

Stortingsmelding 16 – «Tett på» peker på at tidlig innsats krever styrket innsats i barnehage, skole og SFO. Kommunen skal ha en barnehage og skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats. Regjeringen vil i denne stortingsmeldingen legge til rette for at kompetansen kommer tett på barna og elevene. Vi vil blant annet styrke det tverrfaglige samarbeidet og setter i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. Siljan kommune har kommet lang i dette arbeidet. Barnehage og skole har jobbet med systematisk kompetanseheving gjennom nasjonale programmer som ReKomp¹⁴ og DeKomp¹⁵, og Kompetanseløftet¹⁶

¹⁴ Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsing for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høyskole

¹⁵ Et sentralt element i den desentraliserte ordningen er likeverdig og gjensidig forpliktende partnerskap mellom skolene, skoleeierne og høyskolene og universitetene. Det primære formålet er skoleutvikling, og partnerskapet skal bidra til gjensidig læring og videreutvikling av lærerutdanningene. Dette omtales gjerne som det «doble formålet»

¹⁶ Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Det pågår en samordning mellom tre nasjonale satsinger innen kompetanseutvikling i barnehage og skole: ReKomp, DeKomp og Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Selv om de fortsatt er separate ordninger med egne målgrupper og finansieringsstrukturer, ser man en tydelig utvikling mot mer helhetlig og koordinert innsats.

ReKomp retter seg mot barnehagesektoren og har som mål å styrke kollektiv kompetanseutvikling basert på lokale behov. DeKomp er tilsvarende rettet mot grunnskole og videregående opplæring, og legger vekt på skolebasert utviklingsarbeid i samarbeid med universitets- og høyskolesektoren. Kompetanseløftet har et bredere nedslagsfelt og fokuserer på å styrke kompetansen i hele laget rundt barnet og eleven, med særlig vekt på spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Denne samordningen gir kommuner og fylkeskommuner mulighet til å utvikle mer helhetlige og langsiktige kompetanseplaner, som involverer både barnehage, skole og støtteapparat. Det gir også bedre forutsigbarhet for aktørene og styrker samarbeidet mellom praksisfeltet og UH-sektoren

Det foreslås omfattende kutt i oppvekstsektoren, som vil svekke kvaliteten og kapasiteten i barnehage, skole og forebyggende tjenester. Kuttene rammer særlig sårbare barn og unge, og reduserer muligheten for tidlig innsats, tilpasset opplæring og inkluderende fellesskap. På sikt kan dette føre til økt utenforskap, dårligere psykisk helse, høyere frafall i videregående skole og større kostnader for kommunen.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2025 til budsjett 2026 innen Oppvekst.

Funksjon	Oppvekst	Endring 2026
2010/2013	Gratis kjernetid i barnehage	-250 000
2010/2013	Bemanning i barnehage	60 000
2010/2013	Lekeressurs i barnehagene	90 000
2010	Lekemateriell i Loppedåpan	-50 000
2011	Barnehager i andre kommuner	-200 000
2013	Morsmålsassistent i Sagaenga 40 % 5/12	-100 000
2020	Vernepleier på ungdomsskolen	-330 000
2022	Kompetanseheving i grunnskolen	-100 000
2130	Voksenopplæring	-1 385 000
2510	Barneverntiltak i hjemmet	-240 000
2520	Barnevernsinstitusjon	3 590 000

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole

Helse

Siljan kommune står også, i likhet med resten av landet, overfor en betydelig vekst i behovet for helse- og omsorgstjenester. Den demografiske utviklingen med en økende andel eldre, kombinert med utfordringer knyttet til rekruttering og kompetanse, krever målrettet innsats og tydelige prioriteringer.

Regjeringen har etablert et Helsereformutvalg som skal foreslå nye modeller for organisering, styring og finansiering av helsetjenestene. Målet er å fjerne barrierer mellom stat og kommune og sikre bedre samhandling og helhetlige pasientforløp. Siljan kommune ser frem til å følge dette arbeidet tett, og håper at reformen vil bidra til sterkere og bærekraftige løsninger for små kommuner. Det er avgjørende at fremtidige modeller tar hensyn til lokale forhold, sikrer likeverdig tilgang til tjenester og styrker det forebyggende arbeidet – særlig for barn, unge og eldre.

I tett samarbeid med tillitsvalgte, vernetjenesten og ansatte har helseavdelingen gjennomført en grundig vurdering av tjenestene, med mål om å identifisere nødvendige tilpasninger som følge av den krevende økonomiske situasjonen kommunen står i.

Gjennom denne prosessen har avdelingen hatt som mål å skjerme de mest sårbare brukerne og sikre at lovpålagte tjenester opprettholdes. Dette har vi lyktes med, samtidig som vi har klart å bevare viktige forebyggende tilbud. Likevel har det vært nødvendig å gjennomføre reduksjoner på flere områder som ikke er direkte lovpålagte, men som har stor betydning for kvalitet og drift. Dette inkluderer blant annet reduksjon i overtid, inventar og utstyr, samt bortfall av ny stilling i administrasjonen. Disse tiltakene har betydelige konsekvenser for både arbeidsbelastning, tjenestekvalitet og langsiktig bærekraft i helse- og omsorgstjenestene.

Legekontor – styrket beredskap og kapasitet

Siljan kommune har nå et legekontor med fire fastleger og tre helsesekretærer. I 2025 ble tjenesten styrket med én ny fastlege, samt 20 % økt kommunal tilpliktelse til ØHD-plass (øyeblikkelig hjelp døgntilbud) og vikarordning for kommuneoverlegen. Dette har gitt økt kapasitet og bedre beredskap, og gjør kommunen bedre rustet til å møte den forventede økningen i behov for legetjenester i årene som kommer.

Drift av legekontor er kostbart, særlig i små kommuner hvor det er begrenset mulighet for stordriftsfordeler. Likevel er det en grunnleggende og kritisk tjeneste for innbyggernes trygghet og helse. Den styrkingen som ble gjort i 2025 har lagt et viktig fundament for å sikre tilgjengelighet, kontinuitet og kvalitet i legetjenestene. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å øke stillingsressursen til legesekretærene.

Øyeblikkelig hjelp døgntilbud (ØHD)

Fra 1. februar 2025 har Siljan kommune valgt å overta driften av Øyeblikkelig hjelp døgntilbud (ØHD) i egen regi, etter flere år med kjøp av denne tjenesten fra eksternt aktør. Dette er et viktig grep for å styrke den lokale beredskapen og sikre bedre kontinuitet og kvalitet i tjenestetilbudet.

Overgangen til kommunal drift ble gjennomført i budsjettperioden, og det ble i økonomiplanen satt av midler til å etablere og bemanne tilbudet. Dette inkluderte investeringer i utstyr, materiell og tilrettelegging av lokaler. Siden kommunen allerede har bygd opp avdelingen og anskaffet nødvendig utstyr, vil driftsutgiftene i 2026 være lavere enn ved oppstart.

ØHD-plassen bemannes nå av sykepleiere og annet helsepersonell fra sykehjemmet, noe som gir fleksibel ressursbruk og bedre samhandling på tvers av tjenestene. For å oppfylle kravet om medisinsk faglig ansvar og tilstedeværelse av lege, er det i budsjettet for 2026 satt av en 10 % stillingshjemmel til lege. Dette skal sikre forsvarlig drift og oppfølging av pasienter i tråd med nasjonale krav og faglige retningslinjer.

Ved å drifte ØHD-plassen lokalt, får kommunen bedre kontroll over ressursbruken og mulighet til å tilpasse tilbudet til lokale behov. Samtidig styrkes samhandlingen med fastleger, legevakt og hjemmetjeneste, og kommunen står bedre rustet til å møte akutte behov på en trygg og effektiv måte.

Budsjett 2026 reduseres med kr. 189 000.

ALIS-utdanning og budsjettjustering

I 2025 budsjetterte Siljan kommune for bruk av å leie privataktør i forbindelse med ALIS-utdanningene for våre fastleger. Dette var nødvendig for å sikre kontinuitet i tjenestene mens legene gjennomførte sin sykehuspraksis. I 2026 er alle nåværende leger ferdig med denne praksisen.

Budsjettet for 2026 reduseres med kr. 1.560.000.

Utstyr og inventar på legekontoet

Det ble i 2025 foretatt flere oppgradering av kontorer og utstyr på legekontoet slik at det forventes en lavere kostnad i 2026.

Budsjett 2026 reduseres med kr. 80.000.

Legevaktsberedskap

Siljan kommune har en interkommunal avtale med Skien kommune om legevaktsberedskap. Det er varslet en økning i utgiftene knyttet til denne avtalen, som følge av justeringer i kostnadsfordelingen og økte driftskostnader hos vertskommunen.

Budsjett 2026 økes med kr. 200.000.

Ergo- og Fysioterapitjenesten – styrket fagmiljø, men mangelfulle lokaler

I 2025 ble den kommunale fysioterapitjenesten styrket med 40 %, finansiert gjennom økt statlig tilskudd. Siljan kommune har nå et solid fagmiljø bestående av to 100 % stillinger som fysioterapeut, én 100 % ergoterapeut, én 60 % fysioterapeut med driftstilskudd og én psykomotorisk fysioterapeut med 40 % driftstilskudd. Dette gir kommunen god kapasitet og bred kompetanse innen både forebygging og rehabilitering.

Tjenesten spiller en sentral rolle i det helsefremmende arbeidet – både på sykehjemmet, i hjemmetjenesten og i befolkningen generelt. Det jobbes meget godt i avdelingen, og innsatsen har stor betydning for å redusere behovet for mer omfattende helsetjenester.

Lokalene mangler universell utforming. Dagens avtale med Telemark fylkeskommune om lokaler til tannhelsetjenesten sies ikke opp. Tannhelsetjenesten betaler for øvrig ikke husleie for lokalene i dag.

Psykisk helse og rus - økende kompleksitet og behov for tverrfaglig styrkning

Tjenesten for psykisk helse og rus i Siljan kommune har vært stabil over tid, med én ansatt i 100 % stilling som har ivaretatt et bredt spekter av oppgaver. Denne stabiliteten har vært avgjørende for å sikre kontinuitet og trygghet for brukerne. Samtidig ser vi nå en tydelig økning i kompleksiteten i brukernes utfordringer, særlig blant barn og unge.

Flere barn og unge i kommunen har behov for psykisk helsehjelp, og det er avgjørende at disse får tidlig og helhetlig oppfølging. Dette krever et tett og forpliktende samarbeid mellom psykisk helse og andre kommunale tjenester som skole, barnehage, barnevern og helsestasjon. Det lovpålagte behandlings-tilbudet til barn og unge må sikres, og det forutsetter både tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.

En stabil helsestasjonsdekning er en nøkkelfaktor i dette arbeidet. Helsesykepleierne er ofte de første som fanger opp signaler om psykiske utfordringer hos barn og unge, og deres rolle i det forebyggende arbeidet er uunnværlig. Kommunepsykologen, som er ansatt i 50 % stilling, bidrar både med individuell oppfølging og med systemarbeid som styrker det tverrfaglige samarbeidet og gjør tjenesten mer bærekraftig over tid.

For å møte dagens og fremtidens behov er det nødvendig å prioritere en videreutvikling av det tverrfaglige samarbeidet. Dette vil bidra til å sikre at innbyggerne – og særlig barn og unge – får rett hjelp til rett tid, og at kommunen kan møte de økende kravene til kvalitet og tilgjengelighet i tjenestene.

Psykisk helse for barn og unge

Siljan kommune har mottatt statlige stimuleringsmidler som dekker store deler av kostnaden til en ny behandlerstilling innen psykisk helse for barn og unge, med en varighet på fire år. Stillingen er opprettet for å styrke det kommunale lavterskeltilbudet, sikre tidlig innsats og bidra til helhetlig og tverrfaglig oppfølging i samarbeid med skole, barnevern, fastlege og spesialisthelsetjenesten.

Til tross for en krevende økonomisk situasjon, har kommunen valgt å prioritere stillingen i budsjettet for 2026. Kommunens egenandel utgjør kun kr. 300 000 per år, mens det øremerkede statstilskuddet er kr. 550.000. I tillegg blir driftskostnader refundert fra staten. Det er 27 søkere, og flere med høy kompetanse og relevant erfaring. Opprettelsen av stillingen vurderes som en strategisk og kostnadseffektiv investering i barn og unges psykiske helse.

Med denne satsingen får Siljan kommune mulighet til å etablere et lavterskel behandlingstilbud for barn og unge med psykiske helseplager. Dette styrker det samlede tjenestetilbudet og gjør det mulig å møte økende behov på en helhetlig og koordinert måte. Tidlig identifisering og oppfølging av psykiske vansker kan bidra til å forebygge forverring og redusere behovet for spesialisthelsetjenester.

Stillingen vil avlaste skolehelsetjenesten og fastleger, som tidligere har hatt økt ansvar for psykisk helsehjelp uten nødvendige ressurser. Den bidrar til å sikre kvalitet og kontinuitet i oppfølgingen, og styrker kommunens evne til å ivareta sitt «sørge for»-ansvar etter helse- og omsorgstjensteloven § 3-2 nr. 4.

Opprettelsen er også i tråd med Helsedirektoratets nye nasjonale veileder for psykisk helsearbeid for barn og unge, som tydeliggjør kommunens ansvar for lavterskel psykisk helsetjeneste. Regjeringens forslag om å styrke rammetilskuddet med 150 millioner kroner og vurdering av lovfesting av tilbudet som del av opptrappingsplanen for psykisk helse (2023–2033) understreker betydningen av denne satsingen.

Budsjett 2026 økes med kr. 300.000.

Habiliteringstjenesten – høye kostnader til heldøgnsomsorg

Innenfor habiliteringstjenesten har Siljan kommune betydelige utgifter knyttet til kjøp av heldøgnsomsorg fra private aktører. Dette gjelder brukere med omfattende og sammensatte behov, som faller inn under ordningen for ressurskrevende tjenester. Selv etter fratrekk for statlig tilskudd, utgjør disse tjenestene en vesentlig økonomisk belastning for kommunen – i overkant av 5 millioner kroner årlig.

Tjenestetilbyderen for en ressurskrevende bruker har varslet en prisvekst på de administrative kostnadene på kr. 1.800.000. Siljan kommune har ikke akseptert denne endringen.

Transport utgifter og varig tilrettelagt arbeid.

Flere brukere har ikke lenger mulighet til å benytte kollektivtransport til dagtilbud, arbeidstrening (f.eks. Grep Grenland AS), fritidsaktiviteter eller helsetjenester.

Dette medfører økt behov for individuell transportstøtte, ledsager, eller bruk av kommunale biler.

Budsjett 2026 økes med kr. 170.000.

Økende behov for brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Avdelingen opplever en økning i antall henvendelser og vedtak knyttet til brukerstyrt personlig assistanse (BPA). BPA er en lovpålagt tjeneste etter helse- og omsorgstjensteloven § 3-8, og skal tilbys personer med omfattende og langvarige behov for personlig assistanse, som ønsker større frihet og selvbestemmelse i hverdagen. Tjenesten innebærer at brukeren selv er arbeidsleder og styrer sin egen hverdag med assistenter, innenfor rammen av vedtaket. BPA kan benyttes til praktisk bistand, opplæring, fritidsaktiviteter og deltakelse i samfunnet. Kommunen vil foreta en gjennomgang av tjenestenivået.

Budsjett 2026 økes med kr. 400.000.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten

Skolehelsetjenesten og helsestasjonen er hjørnesteiner i det forebyggende helsearbeidet. De bidrar til tidlig oppdagelse av psykiske og fysiske helseutfordringer, gir støtte til barn, unge og familier, og er viktige arenaer for helseinformasjon, vaksinasjon og oppfølging. Et godt og stabilt tilbud er avgjørende for å sikre trygghet, utvikling og helse hos barn og unge – og for å forebygge mer alvorlige og kostbare helseproblemer senere i livet. Å investere i disse tjenestene er ikke bare en investering i enkeltindividers livskvalitet, men også i samfunnets langsiktige bærekraft. Et svekket tilbud vil kunne få alvorlige konsekvenser for både barn og familier, og øke presset på andre deler av helsetjenesten.

Siljan kommune har gjennom flere år hatt utfordringer med å beholde og rekruttere kvalifisert personell til skolehelsetjenesten og helsestasjonen. I store deler av 2025 har det vært nødvendig å benytte privat innleie for å opprettholde tilbudet. Dette har medført merkostnader, samtidig som det gir mindre kontinuitet og svekker det helhetlige tjenestetilbudet til barn, unge og familier.

Det er nå lyst ut en ledig 100 % stilling som helsesykepleier med oppstart 3. desember 2025. Stillingen er en fast stilling, og det er et mål at denne skal bidra til å stabilisere tjenesten og redusere behovet for innleie.

Dersom stillingen blir besatt, vil det i budsjettperioden være håp om at kostnadene til privat innleie reduseres, og at dette ikke vil påvirke budsjettet negativt i 2026. Det forutsetter imidlertid at rekrutteringen lykkes og at det ikke oppstår nye langvarige fravær.

Sykehjem og hjemmesykepleie

Sykehjemmet og hjemmetjenesten utgjør en sentral del av helse- og omsorgstilbudet i Siljan. Sykehjemmet har 27 plasser, inkludert skjermet avdeling for personer med demens og én ØHD-plass. Fra høsten 2025 høst har sykehjemmet vært tilnærmet fullt, og kommunen opplever økende etterspørsel etter heldøgns omsorg. Antallet besøk hos personer som fyller 80 år øket fra 20 i 2024 til 32 i 2025. Dette underbygger den demografiske utviklingen med flere eldre.

Det er en tydelig økning i antall personer med en demensdiagnose. Dette gir klare signaler om at behovet for tilrettelagte omsorgstjenester vil øke betydelig fremover. Kommunen planlegger for etablering av 15–20 nye omsorgsboliger med heldøgns bemanning i Siljan sentrum.

Sykehjemmet og hjemmetjenesten har til sammen 47 årsverk fordelt på 75 ansatte, og ledes av én felles leder med både personal- og budsjettansvar. Hver tjeneste har egen fagsykepleier. Organiseringen gir fleksibilitet – ansatte kan jobbe på tvers av tjenestene etter behov, noe som gir bedre ressursutnyttelse og mulighet for å dekke opp ved fravær. Dette er en styrke i en liten kommune, og gir faglig bredde og variasjon for ansatte.

Samtidig medfører fleksibiliteten også utfordringer. Hyppige endringer i oppgaver og tjenestested kan oppleves som belastende for både ansatte og tjenestemottakere. Små fagmiljøer gir sårbarhet ved fravær, og det er krevende å opprettholde kvalitet og kontinuitet med begrensede ressurser. Høyt sykefravær og stor arbeidsbelastning er en vedvarende utfordring.

For å lykkes med å beholde og rekruttere ansatte, og samtidig holde oss innenfor budsjetttrammene, ser vi behov for å styrke Vi-kulturen¹⁷, tydeliggjøre rammer og utvikle felles forståelse for vårt samfunnsoppdrag. Dette arbeidet er allerede startet, men må intensiveres i 2026. En sterk VI-kultur kan bidra til bedre samarbeid, lavere sykefravær, økt trivsel og høyere kvalitet i tjenestene – og er avgjørende for å sikre gode tjenester.

Hjemmetjenesten – behov for riktig kompetansebruk og tjenestenivå

Hjemmetjenesten står i en krevende arbeidshverdag med høy kompleksitet og stort ansvar. Tjenesten yter helsehjelp til både eldre og yngre personer med sammensatte behov, og oppgavene spenner fra medisinsk oppfølging til psykososial støtte og koordinering med andre instanser. Arbeidsmengden er stor, og deler av stillingsressursene har vært brukt til individuell oppfølging av enkeltbrukere med særlig krevende situasjoner.

I budsjettforslaget for 2026 er det foreslått å redusere deler av denne ressursbruken, og oppgavene må i større grad ivaretas av øvrige ansatte.

¹⁷ Vi-kultur (eller gruppeorientert kultur) kjennetegnes ved at gruppen, familien og fellesskapets interesser prioriteres foran individuelle interesser.

For å sikre forsvarlig drift og kvalitet i tjenestene, må det jobbes systematisk med:

- a) Riktig bruk av kompetanse til enhver tid.
- b) Gjennomgang av vedtak og vurdering av riktig tjenestenivå.
- c) Effektiv oppgavedeling og bruk av teknologi.

Det er avgjørende at innbyggere får god informasjon og blir involvert i endringer som påvirker tjenestene de mottar. Dette kan bidra til bedre forståelse, økt trygghet og mer målrettet bruk av kommunens ressurser fremover.

I hjemmetjenesten foreslås en reduksjon på 25 % fagarbeider med kr. 190 000.

Utgifter til medikamenter i hjemmetjenesten

I foregående budsjetter har det vært avsatt kr. 40 000 til medikamentutgifter innenfor hjemmesykepleien. Denne budsjettposten har imidlertid ikke blitt benyttet, da pasientene selv må dekke utgifter til synlige medisiner og medikamenter i henhold til gjeldende regelverk. Endringen har ingen konsekvenser for tjenestetilbudet, da praksis allerede er i tråd med regelverket.

Budsjettet 2026 reduseres med kr. 40.000.

Innleiekoordinator- konsekvenser ved bortfall

I økonomiplanen for 2026–2029 ble det lagt inn en styrking av pleie- og omsorgstjenesten med en 50 % stilling som innleiekoordinator med kr. 570.000. Stillingen skulle bidra til bedre planlegging og koordinering av vikar innleie, og avlaste ledelsen i en hverdag preget av høyt arbeidspress og krevende bemanningssituasjoner. Både ansatte og tillitsvalgte har ved flere anledninger påpekt den store arbeidsbelastningen som leder for pleie og omsorg står i.

I budsjett for 2026 er stillingen delvis innført. Det vil være avgjørende å vurdere hvordan ledelsen organiserer sitt arbeid – særlig med tanke på det store lederspennet pleie- og omsorgsleder har ansvar for. Dette gjelder både antall ansatte, kompleksiteten i tjenestene og behovet for kontinuerlig bemanningsoppfølging. Det vil være avgjørende at dette arbeidet starter tidlig i 2026, slik at nødvendige organisatoriske og strukturelle grep kan vurderes og eventuelt iverksettes i god tid før budsjettåret er omme.

Sykefravær, personellmangel, økonomiske konsekvenser og behov for tiltak på system og individnivå

En av de største utfordringene for helse- og omsorgstjenestene i Siljan kommune er det vedvarende høye sykefraværet og mangelen på kvalifisert personell. Dette har direkte konsekvenser for både kvaliteten på tjenestene og den økonomiske bærekraften i driften.

Ved høyt fravær må kommunen i økende grad benytte vikarer, noe som medfører betydelige merkostnader. Samtidig fører mangel på fast personell til økt belastning på eksisterende ansatte, som igjen kan bidra til ytterligere fravær og redusert kontinuitet i tjenestene. Dette skaper en negativ spiral som det er krevende å bryte ut av – særlig i en liten kommune med begrenset tilgang på arbeidskraft og økonomiske ressurser.

Siljan har en sammensatt arbeidsstokk med både erfarne ansatte og mange yngre medarbeidere med små barn. Dette gir et mangfold av behov og livssituasjoner som må tas hensyn til i arbeidstidsordninger, oppgavefordeling og ledelsesoppfølging. Det er derfor nødvendig å jobbe systematisk både på systemnivå og individnivå for å styrke nærvær, trivsel og mestring i arbeidshverdagen.

For en kommune på Siljans størrelse er det lite rom for bufferkapasitet, og selv små endringer i bemanningssituasjonen kan få store konsekvenser. Dette understreker behovet for:

- a) Flere faste og hele stillinger
- b) Systematisk arbeid med nærvær, arbeidsmiljø og ledelsesstøtte
- c) Langsiktig rekrutteringsstrategi
- d) Effektiv oppgavedeling og bruk av teknologi
- e) Tydelig prioritering og forutsigbare rammer

Pleie og omsorg har en sammensatt arbeidsstokk med både erfarne ansatte og yngre medarbeidere med små barn. Dette gir et mangfold av behov som krever fleksible løsninger og god ledelsesoppfølging. Det må jobbes både på systemnivå og individnivå for å styrke nærvær, trivsel og mestring i arbeidshverdagen.

De økonomiske konsekvensene av høyt fravær og vikarbruk er betydelige. Redusert faglig støtte og mindre tid til individuell oppfølging kan føre til lavere kvalitet, økt slitasje og ytterligere fravær. Det er derfor nedsatt en arbeidsgruppe som skal se systematisk på årsaker, konsekvenser og tiltak knyttet til sykefravær og bemanningsutfordringer. Dette arbeidet vil være avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester og et godt arbeidsmiljø fremover.

Reduksjon i kurs, kompetanseheving og inventar

I budsjettforslaget for 2026 foreslås det generelle reduksjoner i midler til kurs, kompetanseheving, og inventar og utstyr i innenfor alle tjenester i helse. Dette vurderes å ha negative konsekvenser for både faglig kvalitet, pasientsikkerhet og arbeidsmiljø.

Reduksjon i kompetansebudsjettet vil kunne begrense muligheten for faglig oppdatering og videreutvikling av ansatte, noe som er avgjørende for å sikre forsvarlige tjenester i tråd med kravene i helse- og omsorgstjensteloven § 4-1, som stiller krav om faglig forsvarlighet og tilpassede tjenester. I tillegg kan manglende kompetanseheving svekke rekruttering og bidra til økt turnover.

Reduksjon i inventar og utstyr kan føre til at nødvendige hjelpemidler som heiser, arbeidsstoler, dokumentasjonssystemer og annet pasientrettet utstyr ikke blir anskaffet eller vedlikeholdt. Dette kan svekke både pasientsikkerheten og arbeidsmiljøet, og øke risikoen for belastningsskader blant ansatte. Arbeidsmiljøloven § 4-4 stiller krav om at arbeidsutstyr skal være hensiktsmessig og ikke medføre helserisiko.

I en sektor med høyt sykefravær og stort press på tjenestene, er investering i kompetanse og utstyr en forutsetning for å opprettholde kvalitet og effektivitet.

Generell reduksjon i overtidspost på – sykehjemmet

I budsjettforslaget for 2026 er det foreslått en reduksjon på kr. 150 000 i overtidsposten ved Siljan sykehjem. Dette vurderes som utfordrende, da overtid ofte er nødvendig for å sikre forsvarlig drift og ivareta livsnødvendige oppgaver, særlig innen sykepleietjenesten.

Sykepleierne står ofte i situasjoner der de må arbeide utover ordinær arbeidstid for å sikre pasientsikkerhet, dokumentasjon, medikamenthåndtering og nødvendig pleie. En innsnevring av rammene for overtid kan føre til at viktige oppgaver ikke blir utført, eller at ansatte må utføre dem uten kompensasjon. Dette kan svekke kvaliteten på tjenestene, medføre økt arbeidsbelastning og bidra til en opplevelse av utilstrekkelighet og redusert mestring blant ansatte.

Helse- og omsorgstjensteloven § 4-1 stiller krav om at tjenestene skal være faglig forsvarlige og tilpasset den enkeltes behov. For å oppfylle dette kravet må kommunen sikre tilstrekkelig bemanning og fleksibilitet i tjenestene, inkludert mulighet for overtid ved behov. I tillegg er kommunen som arbeidsgiver forpliktet til å ivareta arbeidsmiljøet og sikre at ansatte har en forsvarlig arbeidshverdag, jf. arbeidsmiljøloven §§ 4-1 og 4-2.

Frivillighet og samskaping

Frivillige er en uvurderlig ressurs i Siljan kommune, og deres innsats har stor betydning for at vi skal lykkes med helse- og omsorgstjenestene. Gjennom prosjektet «Det gode liv i Siljan» har vi etablert en sterk kultur for samskaping, og dette ble videreført i 2025 med prosjektet «Sammen for Siljan». Frivillige bidrar på mange områder, blant annet som besøksvenner, i daggrupper, våketjeneste, fredagskaffe, bingo, hagegruppe og som følgepersoner til sykehus. De er også en viktig del av tilbudene innen demensomsorg, og gir pårørende støtte og avlastning i hverdagen.

Samarbeid med lag og foreninger om aktiviteter og arrangementer, samt opplæring og støtte til frivillige, vil være sentrale satsingsområder. Når budsjettene strammes inn og ressursene blir knappere, blir frivilligheten desto viktigere. Organiseringen og engasjementet fra frivillige gir kommunen mulighet til å opprettholde gode tjenester og skape inkluderende møteplasser for innbyggerne.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2025 til budsjett 2026 innen Helse.

Funksjon	Helse	Endring 2026
2410	Inventar og utstyr legekontoet	-80 000
2410	Legevaktsberedskap	200 000
2410	Private innleiefirmaer	-1 560 000
2530	Innleiekoordinator	200 000
2560	Konsulent barn og unges psyk. helse 50 %	440 000
2560	Øyeblikkelig hjelp døgnopphold plass	-189 000
2580	Fagarbeider i hjemmesykepleien 25 %	-190 000
2580	Medikamenter hjemmesykepleien	-40 000
2581	Brukerstyrt personlig assistent	400 000
2730	Transport ved sysselsetting	170 000

Samfunn

Det er foretatt justeringer av budsjettet som medfører en betydelig nedjustering av noen budsjettposter og økning av andre. De budsjettposter som er foreslått nedjustert rammer i første rekke tjenester og tilskuddsordninger som kommunen ikke er lovpålagt å yte. Der det er foreslått tillegg er dette gjort for å komme mer i takt med hva som er reelle kostnader. Nedjustering av kostnader med strøm i 2025 medførte at midler må hentes fra andre områder på avdelingen for å dekke underskuddet i 2025. Det går særlig utover vedlikeholdet av bygg og eiendommer. Det anses nå at budsjett for strøm er mer i takt med forventet kostnadsutvikling. Budsjett for samfunn er også justert ved at deler av stillingen som kommunalsjef for samfunn lønnsføres på VA budsjett i stedet for administrasjon. Det forventes en økning i gebyrene for VA i årene som kommer i takt med investeringsbehov og nye krav. Gebyrene for 2025 medfører likevel ikke unormalt store økninger, og gebyrene i Siljan er fortsatt lave på området sammenliknet med andre kommuner av Siljan sin størrelse. Nye regler i 2026 for avskrivning på investeringer og mva regler fra 2025 bidrar til å dempe virkninger av kostnadsøkningene.

Vann og avløp

Det er et uttalt mål å forsterke forsyningssikkerheten i kommunen ved å etablere nye ringledninger og overføringsledninger for vannforsyning. Den planlagte forseringen av ny vannledning mellom sentrum og Thorshaug ble utsatt grunnet behov for avklaring med grunneier. Prosjektet vil etter planen igangsettes i 2026. Dette medfører at vi får ringledning i dette området, noe som vil forsterke forsyningssikkerheten til et område med sårbare abonnenter og mye gammelt ledningsnett. Anbudskonkurranse er gjennomført og entreprisekostnad er kr. 5 400 000 + mva. Prosjektet har av praktiske og sikkerhetsmessige årsaker priset inn gjennomføring av deler av fornyingsprosjektet for vannledningen gjennom Thorshaugfeltet. Årsaken er nylig oppståtte problemer med lekkasje fra vanntårnet på Thorshaug og behov for å fase ut dette. Fornyelser av ledningsnett i dette området er en del av vedtatt handlingsplan for VA.

Utskifting av ledningsnett har som mål å hindre innlekkasje av fremmedvann i spillvannsledninger, skifte ut gamle og dårlige vannledninger og fornye overvannsledninger. For å redusere innlekkasje i avløpsledningene er det trolig størst gevinst ved utskifting av de eldste ledningene ved Langemyrveien. Prosjektet deles opp i etapper i henhold til hovedplan for vann og avløp, og for 2026 avsettes det kr. 3 700 000 til nytt ledningsnett for spillvann og overvann. Vinteren 2026 brukes til planlegging og prosjektering slik at oppdaterte kostnadstall for entreprisen foreligger i forbindelse med behandling av økonomiplan. Det anses som realistisk å kunne iverksette arbeidet i løpet av høsten 2026.

Deler av vannledningsnett er dårlig og små og store lekkasjer oppstår med ujevne mellomrom. Når det skjer lekkasjer kan det være krevende å finne hvor lekkasjen er. Tiden er ofte knapp og rask avdekking av lokasjon for lekkasje kan være avgjørende for forsyningsstabiliteten. Sonevannmålere på ulike deler av ledningsnett vil være en betydelig hjelp. Det avsettes kr. 100 000 til en ny sonevannmåler i 2026.

PLS ved Catobekk er gammel og utdatert og står i fare for å svikte. Utstyret er grunnleggende for styring pumper i avløpsnett. Ny PLS åpner også for nye muligheter til fjernstyring. Det avsettes kr. 100 000 til tiltaket i 2026.

Taket på høydebassenget (vanntårnet) på Industriveien har nådd en alder hvor slitasjen nå er svært synlig og risiko for innlekkasje av regnvann øker for hvert år som går. Tiden er nå moden for utskifting og det avsettes kr. 500 000 til formålet.

Spredt avløp

Siljan kommune har fulgt opp plan for opprydding av utslipp fra spredt bebyggelse. Det dreier seg om septiktanker, tette tanker og minirensanlegg. Det er utarbeidet en handlingsplan for dette som medfører økt aktivitet. Arbeidet dekkes av tilsynsgebyret som er spesifisert i gebyrregulativet. Det legges ikke opp til økning ut over normal prisstigning. Etter at gebyret for tømning av slamavskillere ble satt kraftig ned i 2023 grunnet pågående avklaringer med Skien kommune om kostnadsnivået for tømning har Siljan kommune underbudsjettet kostnader fra 2023 til 2025 i forhold til de faktiske kostnader. Det innebærer at det nå er et negativt selvkostfond som må hentes inn de neste fem årene. Det innebærer en økning av gebyret som medfører at kostnader for tømning av slamavskillere er mer tilbake på nivå fra 2022, med en liten økning. Gebyrnivået for tømning og slambehandling er likevel lavt i Siljan sammenliknet med andre kommuner av Siljan sin størrelse grunnet et godt samarbeid med Skien.

Kommunale bygg

Siljan skole låssystemer

Systemet for adgangskontroll på Siljan skole er gått ut av produksjon og deler til eventuelle reparasjoner er ikke lengre tilgjengelig. For å modernisere adgangskontrollen og samkjøre med eksisterende system avsettes kr. 200 000 til tiltaket i 2026.

Kulturbygg med omsorgsboliger

Siljan kommune gjennomførte i 2025 en mulighetsstudie for etablering av folkebibliotek med forsamlingslokale og omsorgsboliger. Mulighetsstudien er gjennomført i samarbeid med Steinar Moe eiendom. Mulighetsstudien har avklart konsept for videre arbeid. Forprosjekt er igangsatt og avsluttes mai 2026 med detaljtegninger og beskrivelser av nytt kulturbygg og omsorgsboliger med tilhørende uteområder. Målet er vedtak om igangsetting juni 2026. Videre fremdrift innebærer anskaffelse av entreprenør for igangsetting av bygging høsten 2026 og avslutte byggeprosjektet med ferdig bygg og uteområder høsten 2027.

Det avsettes kr. 14 000 000 til prosjektet i 2026. Økonomiplan har avsatt kr. 20 000 000 til prosjektet i 2027.

Kommunale veier

Det er avsatt kr. 200.000 i driftsbudsjett til asfaltering i 2026, som medfører en halvering i forhold til eget asfalteringsprogram. Veivedlikehold er for øvrig redusert med kr. 100.000.

Adkomstvei Mølleåsen

Det registreres utglidning og ustabil grunn ved adkomstveien til Mølleåsen 1-3. Røttene fra trær som vokser langs veiskrenten bidrar til frostsprengning. Disse må fjernes. Gjerde som står langs veien er forfallent og har ingen funksjon. Det er en bratt skrent med flere høydemeter ned til Sentrumsveien. Denne veien bør sikres. Tiltakene som bør gjøres for varig sikring av denne veien er bolting av fjell, fiberarmering med sprøytebetong og autovern. Det var avsatt midler til prosjektet i 2025, men avsatt beløp dekket ikke reelle kostnader og prosjektet er utsatt og vurdert på nytt i forbindelse med revisjon av økonomiplan. Det er innhentet ny pris på tiltakene i 2025. Det avsettes kr. 950 000 til tiltaket i 2026.

Private veier

Det utredes nytt reglement med nye tildelingskriterier for private veier, som følge av at tilskuddet er satt ned til kr. 60.000.

Solvegen boligfelt

Ordning med tilskudd til innkjøp av elbillader i Solvegen boligfelt avvikles fra 1.1.2026.

Kultur

De største kuttene på samfunnsavdelingen er foretatt på kulturområdet ved at avsatt beløp til tilskuddsordninger og arrangement er nedjustert. Ut over det som er avsatt til lønn er stort sett hele budsjett til idrett, kulturaktiviteter og støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner øremerkede tilskudd til lokale lag og foreninger.

Folkebiblioteket skal være en arena for kultur og debatt. Store og små arrangement er en forutsetning for at folkebiblioteket skal fungere etter hensikten.

Det foregår likevel en del arrangement på biblioteket. Felles for disse er at dette skjer på kveldstid. Det er behov for midler til overtid for at vi kan fortsette med slike arrangement. Til nå har dette vært dekket opp gjennom mindre forbruk på ekstrahjelp og anskaffelse av ekstra prosjektmidler. Det planlegges en ansettelse av ekstrahjelp, en stilling som har vært fast tidligere, men som ikke har vært erstattet etter pensjonering.

Siljan bruker svært lite ressurser på folkebiblioteket og kultur sammenliknet med andre. Norsk kulturindeks er en årlig oversikt over kulturtilbud og kulturaktivitet i norske kommuner. Her kommer Siljan svært dårlig ut på statistikken.

Kulturprisen på kr. 10 000 er opprettholdt og lagt inn i budsjett, og budsjett ivaretar mulighet til gjennomføring av 10 topper i 2026.

Folkehelse

Den reviderte folkehelseloven som gjelder fra 2025 fokuserer på systematisk folkehelsearbeid med økt krav til evaluering og tiltak. Den krever bedre koordinering, oppfølging for å redusere sosiale helseforskjeller, styrket beredskap og langsiktig innsats. En større stilling for folkehelsekoordinatoren vil sikre at kommunen kan møte disse kravene effektivt og forbedre folkehelsen.

En 15 % stilling for en folkehelsekoordinator er i realiteten for lite, da det fører til manglende kontinuitet, begrenset tilgjengelighet og utfordringer med langsiktig planlegging.

Fylkeskommunens ordning kalt «systematikkloftet» tilfører kommunen noe prosjektmidler til folkehelsearbeid i 2026. Midlene går til frikjøp av bibliotek- og kulturleder som også innehar funksjon som folkehelsekoordinator. Det vil bedre situasjonen noe på kort sikt.

Grenland landbrukskontor

Samtlige veterinærer som deltar i veterinærvakta i Grenland (Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan) har sagt opp sine avtaler og lagt frem krav om økt vaktberedskap. Veterinærvakt er en lovpålagt tjeneste kommunen skal sørge for. Forhandlinger om vaktberedskap pågår, men det forventes at Siljan kommunes kostander med veterinærvakt vil øke med omkring kroner 90 000,-. Beløpet er lagt inn i årets budsjett.

Geodata

Det pågår et omfattende arbeid med felles anskaffelse av geodatasystem for Grenlandskommunene inkludert Kragerø og Drangedal. Anskaffelsen omfatter to mulige leveranser som er:

- a) Skytjenester med FDV for plan, bygg og geodata
- b) Skybasert plattform for tjenestebygging og formidling

Del A må kommunen ha for å kunne drifte oppgaver innen all bygg og arealforvaltning, del B er gir kommunene mulighet til å utvikle ulike innbyggertjenester. Det er usikkerhet hva nytt system vil koste, men alle forundersøkelser tyder på en økning av kostnader. Dette vil etter planen ikke slå inn med virkning før 2. halvår 2026. Det er foreløpig ikke lagt inn økte kostnader med dette.

Tabellen under viser et sammendrag av de strategiske endringene fra budsjett 2025 til budsjett 2026 innen Samfunn.

Funksjon	Samfunn	Endring 2026
1300	Husleie fra NAV	-35 000
2200	Strøm i skolelokaler	400 000
2311/3800/3850	Organisasjonstilskudd	-200 000
2610	Strøm på sykehjem	300 000
3290	Veterinærvakt via landbrukskontoret	90 000
3320	Vedlikehold kommunale veier	-100 000
3320	Asfaltering	-200 000
3320	Gatelys	100 000
3700	Kulturaktivitet på biblioteket	-25 000

Oppstillinger

Obligatoriske oversikter fra Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.¹⁸ følger nedenfor.

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift			
Tall i kroner	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Generelle driftsinntekter			
Rammetilskudd	123 839 000	114 759 000	98 246 785
Inntekts- og formuesskatt	93 741 000	88 237 000	80 973 394
Eiendomsskatt	10 733 000	10 733 000	10 345 561
Andre generelle driftsinntekter	7 115 000	11 156 000	11 575 983
Sum generelle driftsinntekter	235 428 000	224 885 000	201 141 723
Netto driftsutgifter			
Sum bevilgninger drift, netto	226 398 000	213 342 000	200 698 524
Avskrivninger	10 978 000	10 978 000	11 966 005
Sum netto driftsutgifter	237 376 000	224 320 000	212 664 529
Brutto driftsresultat	-1 948 000	565 000	-11 522 806
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	4 215 000	4 668 000	4 952 453
Utbytter	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	-6 883 000	-7 829 000	-6 743 126
Avdrag på lån	-6 000 000	-6 000 000	-6 148 416
Netto finansutgifter	-8 668 000	-9 161 000	-7 939 090
Motpost avskrivninger	10 978 000	10 978 000	11 966 005
Netto driftsresultat	362 000	2 382 000	-7 495 891
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
Overføring til investering	650 000	2 760 000	0
Avsetninger til bundne driftsfond	0	0	1 698 220
Bruk av bundne driftsfond	-230 000	-368 000	-868 651
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-58 000	-10 000	-8 325 459
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	362 000	2 382 000	-7 495 890
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

¹⁸ Forskrift fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet 27. juni 2019 nr. 929

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift del 2			
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
6 Sum bevilgninger drift, netto	226 398 000	213 342 000	200 698 524
Administrasjon (10+11+12+14)	26 838 000	27 292 000	17 883 837
Oppvekst (2*)	91 135 000	90 628 000	88 822 304
Helse (3*)	77 302 000	71 667 000	70 212 467
Samfunn (4*)	25 124 000	26 181 000	21 760 436
Politikk og næring (60+13)	5 956 000	6 520 000	3 666 001
NAV (15)	2 910 000	5 939 000	3 922 097
Økonomi (80)	- 2 867 000	- 14 885 000	-5 568 619
TOTALT	226 398 000	213 342 000	200 698 524

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering			
Tall i kroner	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	26 250 000	17 845 000	19 278 843
Tilskudd til andres investeringer	1 660 000	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	650 000	600 000	595 448
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	28 560 000	18 445 000	19 874 291
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	3 650 000	2 075 000	3 156 188
Tilskudd fra andre	0	350 000	5 617 933
Salg av varige driftsmidler	0	0	870 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	13 060 000	6 000 000	6 379 375
Sum investeringsinntekter	16 710 000	8 425 000	16 023 496
Videreutlån			
Videreutlån	4 000 000	4 000 000	1 500 000
Bruk av lån til videreutlån	4 000 000	4 000 000	1 500 000
Avdrag på lån til videreutlån	300 000	300 000	167 239
Mottatte avdrag på videreutlån	300 000	300 000	206 458
Netto utgifter videreutlån	0	0	-39 219
Overføring fra drift og netto avsetninger			
Overføring fra drift	-650 000	-2 760 000	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	39 219
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	3 640 000
Bruk av ubundet investeringsfond	-11 200 000	-7 260 000	-7 490 795
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-11 850 000	-10 020 000	-3 811 576
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2

Tall i 1000									
		Prosjekter			Finansiering Budsjett 2026				
Funk.	Prosjekt	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Årsegnsk 2024	Overf.	Invest. fond	Lån	Tilsk.	Mva.
1201	NAV+Servicekontoret		-	972					
1202	ERP-system		-	87					
1209	Skyløsning av sakssystemet		-	384					
1209	ITG	200	200	190			160		40
1300	Låssystemer - kommunehus og sykehj.		-	204					
1300	Asfaltering kommunehuset		300	-					
1301	Solcelleanlegg		-	1 014					
2020	Uteområde Midtbygda skole		-	27					
2020	Kjøkken Midtbygda personalrom		-	178					
2022	IKT grunnskole, barnehage	650	650	547			520		130
2210	Barnehageprosjekt		-	92					
2210	Ny avd. Skogloppa		-	8 045					
2210	Vognstall Loppedåpan		320	-					
2210	Personaldel Loppedåpan		5 000	-					
2220	Modernisering dusjanlegg Siljan U		-	727					
2220	Uteområde Siljan ungdomsskole		350	262					
2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan sk.		375	334					
2220	Låssystemer - Siljan skole	200					160		40
2440	Fagsystem barnevern		-	147					
2530	Velferdsteknologi helse	200	200	346			160		40
2530	Bygge om medisinerom sykehjem		-	184					
2530	Inventar kafe helse og omsorgsenteret		150	-					
2530	Nytt EPJ system	2 050					1 640		410
2610	Låssystemer - Sykehjemmet		500	-					
3010	TS-prosjekt i sentrum BPG		-	1 878					
3030	Geogataprosjekt - nykartlegging		-	100					
3150	Heiveien boligfelt trinn III		-	1 546					
3320	Gangvei mellom Siljansentr. og Rema		-	116					
3320	Sikringstiltak adkomstvei Mølleåsen	950	600	729			760		190
3320	Sentrumsveien		1 000	-					
3350	Møteplass i sentrum		100	27					
3351	Sentrumsbygg	14 000	1 000	10 739		11 200			2 800
3400	Rehabilitering vannledningsnett	3 700	4 500	1 840			3 700		
3450	Sonevannmålere	100	-				100		
3450	Tak høydebasseng	500					500		
3500	Rehabilitering avløpsnettet	3 700	1 500				3 700		
3900	Rullestolrampe Siljan kirke		500	-					
3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke		600	100					
Sum Bev.post 1 Investering i varige driftsmidler		26 250	17 845	30 814	-	11 200	11 400	-	3 650
3900	Siljan kirke	1 660	-	30			1 660		
Sum Bev.post 2 Tilskudd til andres investeringer		1 660	-	30	-	-	1 660	-	-
1720	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	650	600	556	650				
Sum Bev.post 3 Inv.i aksjer og andeler i selsk.		650	600	556	650	-	-	-	-
Sum Bevilg.oversikt post 4 Utlån av egne midler		-	-	-					
Sum Bevilgningsoversikt Post 1 - 4		28 560	18 445	31 400	650	11 200	13 060	-	3 650

§ 5-6 Økonomisk oversikt etter art – drift

Tall i kroner	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Driftsinntekter			
Rammetilskudd	123 839 000	114 759 000	98 246 785
Inntekts- og formuesskatt	93 741 000	88 237 000	80 973 394
Eiendomsskatt	10 733 000	10 733 000	10 345 561
Andre skatteinntekter	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	7 115 000	11 156 000	11 575 983
Overføringer og tilskudd fra andre	15 330 000	16 829 000	28 865 160
Brukerbetalinger	7 045 000	7 065 500	8 634 598
Salgs- og leieinntekter	17 613 000	16 059 500	15 556 593
Sum driftsinntekter	275 416 000	264 839 000	254 198 073
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	140 726 000	139 260 000	137 563 210
Sosiale utgifter	42 629 000	32 517 000	37 877 762
Kjøp av varer og tjenester	69 244 000	64 654 000	62 290 700
Overføringer og tilskudd til andre	13 787 000	16 865 000	16 023 202
Avskrivninger	10 978 000	10 978 000	11 966 005
Sum driftsutgifter	277 364 000	264 274 000	265 720 879
Brutto driftsresultat	-1 948 000	565 000	-11 522 806
Finansinntekter/Finansutgifter			
Renteinntekter	4 215 000	4 668 000	4 952 453
Utbytter	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Renteutgifter	6 883 000	7 829 000	6 743 126
Avdrag på lån	6 000 000	6 000 000	6 148 416
Netto finansutgifter	-8 668 000	-9 161 000	-7 939 090
Motpost avskrivninger	10 978 000	10 978 000	11 966 005
Netto driftsresultat	362 000	2 382 000	-7 495 890
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	650 000	2 760 000	0
Avsetninger bundne driftsfond	0	0	1 698 220
Bruk av bundne driftsfond	-230 000	-368 000	-868 651
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-58 000	-10 000	-8 325 459
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	362 000	2 382 000	-7 495 890
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Gjeld		Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)		480 993 000	481 236 000	475 993 000
Lån		163 655 000	158 655 000	153 412 000
Herav sertifikatlån		64 180 000	64 180 000	64 180 000
Garantiansvar	Opprinnelig lånebeløp	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
RiG, Selskapsavtalen, Tomt og bygg	26 000 000	386 000	397 000	408 000
RiG, Selskapsavtalen, Ombygg adm.bygg	6 350 000	26 000	30 000	34 000
RiG, Selskapsavtalen, Maskiner	8 700 000	106 000	114 000	122 000
RiG, Selskapsavtalen, Prosj. ny gjenvinningsstasjon	2 400 000	26 000	32 000	38 000
RiG, Selskapsavtalen, Elektronisk adressebrikke	7 300 000	67 000	75 000	83 000
RiG, Selskapsavtalen, Pasadalen	40 048 000	511 000	526 000	541 000
RiG, Selskapsavtalen, Glass og metall	27 000 000	82 000	92 000	102 000
RiG, Selskapsavtalen, Hytterrenovasjon	10 500 000	112 000	120 000	128 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	193 750	23 000	24 000	25 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	300 000	91 000	98 000	105 000
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 475 000	528 000	599 000	670 000
Sum garantiansvar		1 958 000	2 107 000	2 256 000

Fond (utgående balanse)

Fond	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Regnskap 2024
Fond (utgående balanse)	65 853 000	57 428 000	67 825 955
Herav disposisjonsfond	19 418 000	24 769 000	24 779 000
Herav ubundne investeringsfond	16 636 000	28 636 000	35 896 000

Noter

Note 1: Betalingssatser

- endringer fra 01.01.2026 dersom ikke annet er spesifisert. Ved manglende betaling påløper renter og gebyrer.

Art	Funksj.	Tekst
163000	1301	Helse- og sosialsenter Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser. Fordeling mellom fysioterapeutene reguleres i egen avtale.
160000	2010 2013	Kommunale barnehager Foreldrebetalingen i barnehagen settes i tråd med Forskrift om foreldrebetaling i barnehage, makspris for 2026 er 1 200 kroner. 5 dager 1 200 kroner per måned 4 dager 960 kroner per måned 3 dager 720 kroner per måned 2 + 3 dager 600 kroner per måned Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Kostpenger på 481 kroner for full plass kommer i tillegg. I Skogloppa er kostpris 197 kroner.
177001		Kommunen følger statens moderasjonsordninger. Se informasjon på kommunens hjemmeside om dette og om de kommunale moderasjonsordningene. Ved henting av barn utenfor barnehagens åpningstid påløper det, etter en advarsel, et gebyr på 481 kroner.
160000	2150	Skolefritidsordning Foreldrebetaling for skolefritidsordningen settes til: SFO 2026 5 dager 3 686 kroner per måned 4 dager 2 949 kroner per måned 3 dager 2 625 kroner per måned 2 dager 2 060 kroner per måned 1 dag + morgen 2 625 kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon) Morgentilbud 1 560 kroner per måned (Tilbudet utløser ikke søskenmoderasjon) Enkeltdag for barn som har plass 340 + 48 kroner kost Enkeltdag for barn som ikke har plass 445 + 48 kroner kost Kostpenger 331 Søskenmoderasjon gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn. Grunnlaget for moderasjon beregnes ut fra den laveste satsen. Kostpenger på 331 kroner per måned for full plass kommer i tillegg. Det er innført en ordning med inntektsavhengig gradert foreldrebetaling. Ytterligere informasjon om ordningen og annet finnes på kommunens hjemmeside.
160000	2310	Kulturskole Egenandelen er satt til 2 836 kroner pr år. Søskenmoderasjonen gis med 30 % for barn nr. 2 og 50 % for øvrige barn.

160000	2530	Opphold i institusjon
		Maksimalsatser pr. dag for korttidsopphold i sykehjem mv. settes til 205 kroner for heldøgnsopphold og 115 kroner for dag eller nattopphold. Ved innvilgelse av langtidsopphold ved sykehjem gis det fratrekk for boutgifter inntil 3 måneder for forsikring, husleie, strøm og kommunale avgifter. Ved innvilgelse av korttidsopphold over 60 døgn ved sykehjem gis det fratrekk for boutgifter for lån, husleie, strøm og kommunale avgifter. Det betales vederlag av alle inntekter deriblant renteinntekter. Fribeløp før beregning av vederlag for opphold i institusjon er 10 950 kroner. Langtidsbeboere på sykehjem, som uten selv å ønske det legges på dobbeltrom, får redusert egenandel gjennom at det tilstås et fribeløp på 52 950 kroner.
160000	2540	Praktisk bistand
		Maksimalsatser for mottakere med; Inntekt 0 – 2 G 245 kroner per måned Inntekt 2 – 3 G 917 kroner per måned Inntekt 3 – 4 G 1 637 kroner per måned Inntekt 4 – 5 G 2 242 kroner per måned Inntekt over 5 G 2 978 kroner per måned Middag 93 kroner per porsjon Dessert 19 kroner per porsjon Mobil alarm 515 kroner per måned Stasjonær alarm 389 kroner per måned Kjøring i kommunal bil til dagaktiviteter innad i kommunen 68 kroner per tur.
163000	2652	Boliger til utleie
		Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser.
163000	2653	Omsorgsboliger
		Husleiekontrakten justeres årlig i tråd med husleielovens bestemmelser.
162050	3010-3030	Fysisk tilrettelegging og planlegging
		For byggesaksgebyr, kart- og oppmålingsgebyr og gebyr for plansaker vises det til eget gebyrhefte
164000	3380	Forebygging av brann og ulykker
		Det foreslås å sette normalgebyret for feiing og tilsyn i 2026 til 655 kroner. Beløpet er avgiftsfritt.
164000	3450	Distribusjon av vann
		Kubikkprisen for 2026 foreslås satt lik 32,53 kr/m ³ . Årsgebyr blir kr 6 636 inkludert mva for en normalabonnent med årlig vannforbruk lik 120 m ² .
164000	3450	Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik: For de første 300 m²: 54 kr x antall m² For de neste 2700 m²: 27 kr x antall m² For de overskytende m²: 8 kr x antall m²

164000	3530	Avløpsnett
		Kubikkprisen for 2026 foreslås satt lik 37,41 kr/m ³ . Samlet årsgebyr blir da 7 632 inkludert mva for en normalabonnt med årlig vannforbruk lik 120 m ³ .
164000	3530	Tilknytningsgebyret beregnes for hvert bygg slik: For de første 300 m ² : 58 kr x antall m ² For de neste 2700 m ² : 29 kr x antall m ² For de overskytende m ² : 9 kr x antall m ²
164000	3540	Gebyret for tømning og tilsyn er nå splittet i henhold til nye lokale forskrifter, og ikke en sum som tidligere. Siljan kommune foretar et tjenestekjøp fra Skien kommune for tømmetjenester for slam.. Det er også lagt inn et gebyr for nødtømming som skal skje innenfor 24 timer på kr 4 400 pr tømning.
		Avløpsanlegg: 2026 Tett tank for svartvann (per tømning) 2 950 kroner Slamavskiller (tømning hvert annet år) 1 950 kroner Ekstratømming (pris pr tømning) 3 303 kroner Tømming ved brakkerigger, festivaltoaletter mv 800 kroner Alle priser er inklusive mva. Det henvises for øvrig til gebyrheftet
164000	3550	Innsamling av avfall
		Alle husholdninger betaler for et standardabonnement som fra 2025 vil bestå av fire dunker: glass/metall, papir, matavfall, restavfall og en pose for plastavfall. Dunkene er 140 liter. For andre dunkstørrelser, varer og tjenester vises det til gebyrregulativet. Standardabonnement budsjetteres i 2025 til 4 504 kroner. Priser er inkludert mva.
163000	3852	Kulturbygg
		Utleiesatsene for kommunale rom og anlegg: Samfunnssalen a. Frivillige lag og organisasjoner fra kommunen - kr 300 per arrangement. b. Andre leietakere enn de som er nevnt under første punkt - kr 2 000 per arrangement. Ordningen med gratis utlån av de gamle stolene og bordene fra samfunnssalen praktiseres som tidligere. Kafeteria – Siljan sykehjem • For private jubileer fra 80 år kr 500 per arrangement.

Note 2: Skattesatser

Art	Funksj	Tekst
187000	8000	Skatt på formue og inntekt
		Skattøret for personlige skatteyttere er 11,35 %.
187400	8100	Eiendomsskatt
		Eiendomsskattesatsen for næring er 7 %. Eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer er 4 %.

Note 3: Nye stillinger

Art	Funksj	Tekst
	2420	Sosialt forebyggende arbeid
101000		50 % Behandler psykisk helse barn og unge

Note 4: Låneopptak

Art	Funksj	Finansieringsinstitusjon	Formål	Løpetid	Beløp inntil - kr
091000	8701	Kommunalbanken/KLP	IKT, vei, vann og avløp	40	13 060 000
091200	2830	Husbanken	Startlån - videreutlån	40	4 000 000

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne vilkårene for låneopptakene.

Kommunedirektøren gis fullmakt om nødvendig til å inngå avtale om kassekreditt med vår bankforbindelse for inntil kr 4 000 000.

Note 5: Tilskudd til lag og organisasjoner

Art	Funksjon	Tekst	
	1000	Folkevalgte organer	
147006		Tilskudd til politiske partier	50 000
147008		Organisasjonstilskudd	75 000
147080		Tilleggsbevilgning	100 000
	2210	Barnehagelokaler	
119020		Husleie idrettshallen	160 000
	2220	Skolelokale	
119020		Husleie idrettshallen	460 000
	2311	Støtte til barne- og ungdomsorganisasjoner	
147008		Organisasjonstilskudd	120 000
	3600	Naturforvaltning	
147008		Organisasjonstilskudd	10 000
	3650	Fortidsvern	
147050		Kulturminnevern	10 000
	3800	Idrett	
147008		Organisasjonstilskudd	60 000
147010		Idrettshalltilskudd	250 000
	3850	Kulturaktiviteter	
147008		Organisasjonstilskudd	185 000
147020		Tilskudd til andre kulturarrangement	55 000
	3852	Frivilligsentral	
147008		Organisasjonstilskudd	845 000

Note 6: Interkommunalt samarbeid og annet - tall i kroner

Art	Art - tekst	Funksjon	Funksjon - tekst	Budsjett 2026
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	1000	Folkevalgte organer	180 000
137090	Kjøp fra IKS	1100	Revisjon	410 000
137090	Kjøp fra IKS	1101	Kontrollutvalg	135 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	1208	Personalkontor	40 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	1209	Fellesfunksjoner	2 775 000
137090	Kjøp fra IKS	1209	Fellesfunksjoner	320 000
135080	Undervisningstjenester andre kommuner	2022	Felles Grunnskole	80 000
135080	Undervisningstjenester andre kommuner	2130	Voksenopplæring	460 000
135007	Helsestasjon for ungdom	2320	Forebygging, skole- og helsestasjonstj.	550 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	2330	Forebyggende arbeid innen helse- og sosial	130 000
135004	Legevaktberedskap	2410	Diagnose og behandling	2 400 000
137020	Driftstilskudd til private	2411	Fysioterapi	577 000
137002	Kontroll for alkoholomsetning	2422	Alkoholomsetning og serveringsbevilgning	5 000
135006	Barnevernsvakt	2440	Barnevernstjeneste	116 000
130000	Staten/statlige institusjoner	2510	Barnevernstiltak når barnet ikke er pl av bv	200 000
130000	Staten/statlige institusjoner	2520	Barnevernstiltak når barnet er pl av bv	4 000 000
137006	Kjøp av private	2532	Heldøgns omsorgstjeneste	10 603 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	2580	Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	240 000
137080	Brukerstyrt personlig assistent	2581	Helse- og omsorgstj. til hjemmeboende	1 600 000
135010	Krisesenter	2560	Akutthjelp helse- og omsorgstjenester	220 000
135001	Vernede bedrifter	2730	Sysselsetting	450 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	3030	Kart og oppmåling her	250 000
137090	Kjøp fra IKS	3250	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	66 000
135020	Grenland Landbrukskontor	3290	Landbruk og skogbruk	750 000
135060	Feietjenester	3380	Forebygging av brann og ulykker	585 000
135000	Brannberedskapsavtale	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	2 155 000
135030	Brannslukningsutgifter	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	10 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	3390	Beredskap mot brann og andre ulykker	182 000
137030	Slaminnsamling	3540	Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.	520 000
137040	Renovasjon i Grenland	3550	Innsamling, gjenv. og sluttbeh. av avfall	3 748 000
135050	Diverse interkommunalt samarbeid	3601	Fiske- og viltforvaltning	25 000
135002	Vannanalyser	3602	Vannområdet Siljan-Farris	30 000
				33 812 000

Note 7: Merknader	
Art	Tekst
	Grunnleggende prinsipper
	Budsjett 2026 er utarbeidet i medhold av reglement for årsbudsjett av 8. februar 2022.
	Disponeringsfullmakt
	Kommunedirektøren gis disponeringsfullmakt innenfor de bevilgninger som er fastsatt i årsbudsjettet.
	Rammeområder
	Driftsbudsjett 2026 er vedtatt på rammeområdenivå. Kommunenes rammeområder tilsvarer første siffer i ansvarsverdiene som er beskrevet i note 8. Investeringsbudsjettet vedtas på prosjektnivå.
	Grunnlag for skatteanslag og inntektsutjevning
	Skatteanslaget er innarbeidet med en økning på 11,7 % fra estimert nivå fra SSB i november 2025. Netto inntektsutjevning er beregnet til 7 096 000 kroner etter inntektssystemets regler.
	Lånefond
	Lånefond benyttes ikke.
0900	Pensjon
	Arbeidsgivers andel av pensjonskostnadene i KLP er budsjettert med 16,07 % i fellesordningen og 14,50 % i sykepleierordningen. I statlig avtaleverk SPK er arbeidsgivers andel beregnet til 7,03 %.
7100	Sykelønn
	Refusjoner fra NAV for sykelønn er inntektsført i budsjett på funksjon 2010, 2013, 2530 og 2580.

Note 8: Ansvar		
Ansvar	Beskrivelse	Funksjon
10	Kommunedirektøren	1200, 1203, 1206, 1207, 3391
11	Administrasjon	1100, 1201, 1202, 1205, 1208, 1209
12	IKT	1204
13	Næring	3250
14	Menighetskontor	3900, 3930
15	NAV	2423, 2750, 2760, 2810, 2811
20	Voksenopplæring	2130
21	Midtbygda skole	2020, 2150, 2230
23	Felles grunnskole	2022
24	Siljan ungdomsskole	2020, 2230
25	Forebygging	2021, 2332
26	Barnehage	2010, 2011, 2013, 2110
27	Barnevern	2440, 2510, 2520
28	Kulturskole	3830
30	Pleie	2341, 2530, 2580
31	Lege- og fysioterapitjeneste	2410, 2411, 2560
32	Habilitering	2340, 2342, 2532, 2581, 2582, 2730
33	Samfunnsansvar	2422, 2830, 2831
34	Forebygging helse	2320, 2330, 2331, 2420, 2430
40	Teknisk	2850, 3010, 3020, 3030, 3150, 3290
41	Kommunale veier	3320
42	Rekreasjon i tettsteder	3350, 3600, 3601, 3602
43	Brann og beredskap	3380, 3390
44	VAR drift	3400, 3450, 3500, 3530, 3540, 3550
45	Eiendom	1210, 1300, 1301, 2210, 2220, 2610, 2650, 2651, 2652, 2653, 3860
46	Kultur	2311, 2333, 3650, 3700, 3800, 3850, 3852
60	Politikk	1000, 1001, 1003, 1101, 1802, 1804, 1805
80	Økonomi	1700, 1710, 1720, 1730, 8000, 8001, 8400, 8410, 8500, 8600, 8700, 8701, 8800